

The background features a dark blue grid of small circles and squares. A diagonal band of light green and grey runs from the top-left to the bottom-right. The grey part of the band contains yellow dots and white arrowheads pointing right. The text 'HKU' is in large white block letters, partially overlapping the grey band.

HKU

**Jaarverslag
2012**

IN

BEWE

GING

SINDS

1987

**HKU
JAARVERSLAG
2012**

Voorwoord	004
Bericht van de Raad van Toezicht	008
Bestuur en Organisatie	010
Missie van de HKU	012
Bestuursstructuur	013
Medezeggenschap	016
Organogram	017
Een nieuwe positionering van HKU	019
Wijzigingen in de bestuurlijke organisatie	022
Sectorplan Kunstonderwijs	022
Prestatieafspraken	023
Instellingsplan 2013-2018	023
Samenwerking	024
25 jaar HKU	025
Onderwijs	026
Opleidingenaanbod	028
Onderwijsontwikkeling	031
Kwaliteitszorg	034
Accreditaties	035
Geen uitbesteding onderwijs	035
Internationalisering	036
Onderzoek	038
HKU en onderzoek	040
Overige onderzoeksfaciliteiten	041
Landelijke onderzoeksambities	041
Onderzoeksgebieden	042
Inzet ten behoeve van onderzoek	047
Studenten	048
Jonge professionals	050
Studentenaantallen	050
Aanmeldingen en instroom	050
Vooropleiding	055
Selectie	055
Uitstroom	056
Rendementen	057
Medewerkers ingeschreven als student	060

Dit is een uitgave van
HKU

Redactie
Fokke Uiterwaal
Bureau Communicatie

Vertaling
Textware, Utrecht

Concept,
art direction
en vormgeving
Thonik

Fotografie Anaïs Lopez

Werving	060
Wijzigingen in de wettelijke kaders	061
Alumni	062
Profileringsfonds	062
Internationale studentenmobiliteit	063
Rechtsbescherming studenten	065
Medewerkers	068
Gevoerd personeelsbeleid	070
Kengetallen personeel	070
Ziekteverzuim	076
Gastdocenten	077
Functionerings- en beoordelingsgesprekken	077
Secundaire arbeidsvoorwaarden	077
Stafontwikkeling	078
Medewerkerstevredenheidsonderzoek	078
Internationaal	079
Klachtenregelingen medewerkers	079
Faciliteiten	080
Huisvesting	082
ARBO en Milieu	086
Financiën	088
Doelstelling	090
Planning- en controlcyclus	091
Bekostiging	091
Exploitatieresultaat	092
Exploitatierkening	093
Financieringslasten en renterisico	101
Blik vooruit	102
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	106
Prijswinnaars 2012	108
Samenvatting Summary	114 118

Dit jaarverslag is met de grootste zorg samengesteld. Door de voortdurende veranderingen in het hoger onderwijs kan echter niet voor eventuele onvolledigheden of onjuistheden worden ingestaan.

HKU
Lange Vleestraat 2b
Postbus 1520
3500 BM Utrecht
Tel: 030 23 32 256
Fax: 030 23 32 096
info@ssc.hku.nl
www.hku.nl

© juni 2013

VOORWOORD

Beste lezer,

HKU in beweging. Beter kan 2012 niet worden omschreven. Het jaar waarop we in dit jaarverslag terugkijken, was er een vol ontwikkelingen in de hogeschool. 2012 vormde de start van een beweging van HKU naar een nieuwe organisatiestructuur. Per 1 september 2013 zullen de faculteiten vervangen worden door schools en locaties, met een meer directe aansturing van het College van Bestuur en een plattere organisatie tot gevolg. Wij geloven dat dit de instelling toekomstbestendiger, flexibeler en slagvaardiger zal maken, met meer mogelijkheden voor interne en externe samenwerking: de HKU als netwerkorganisatie.

Het is een proces dat een groot aantal stappen vereist: hoe worden de schools ingedeeld en hoe gaan ze zich profileren? Wat is straks de kern van het onderwijs binnen een bepaalde school? Hoe kunnen we het onderwijs bevrijden van taken die niet primair tot het onderwijs behoren, maar tot de ondersteuning? Hoe richten we die ondersteuning zo in dat het voor studenten en docenten helderder en toegankelijker wordt? Deze en nog veel meer vragen kwamen in 2012 op de medewerkers af. Ik ben er trots op om te zien hoe men binnen HKU met een positieve en open houding de nieuwe situatie tegemoet is getreden. Het proces is nog niet af, maar de stappen die we in 2012 hebben gemaakt, hebben wel een goed fundament gelegd.

2012 kenmerkte zich ook door de afronding en ingang van het Sectorplan Kunstonderwijs, het expliciteren van een nieuwe profilering van HKU in navolging van het rapport van de Commissie Veerman, het maken van prestatieafspraken met de overheid, de voorbereiding van de invoering van een nieuwe huisstijl (waarvan dit jaarverslag een van de eerste uitingen is) en het aantreden van een nieuw en uitgebreid College van Bestuur.

En dan vierden we nog het vijfde lustrum. Sinds het ontstaan van HKU in 1987 is de hogeschool uitgegroeid tot een gedifferentieerd, hoogstaand en innovatief opleidingsinstituut. De korte, maar inmiddels al rijke historie is mooi opgetekend op de lustrumwebsite <http://sinds1987.hku.nl>. Het lustrum vierden we met een groot publieksfestival aan de Mariaplaats in Utrecht, een onderwijsdag, een studentenconferentie en uiteraard een lustrumfeest voor medewerkers en studenten.

Kortom, 2012 was een vol, dynamisch jaar. Een vruchtbaar jaar dat als scharnier werkt tussen de vorige planperiode (tot 2012) en de nieuwe (vanaf 2013). Met alles wat we in 2012 gerealiseerd hebben, ben ik ervan overtuigd dat we in 2013 een vliegende start kunnen maken bij het realiseren van onze ambities.

Jules van de Vijver,
Voorzitter College van Bestuur
Juni 2013

BERICHT VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

Eind 2011 constateerde de Raad van Toezicht dat met de benoeming van Jules van de Vijver een nieuwe voorzitter van het College van Bestuur was gekozen die met veel deskundigheid en enthousiasme HKU zou kunnen leiden in een roerige periode van politieke en maatschappelijke ontwikkelingen ten aanzien van het hoger (kunst)onderwijs en de creatieve sector.

Duidelijk is dat het door het College van Bestuur ingezette beleid, op basis van het aangescherpte profiel, is omarmd door de gemeenschap van HKU. De Raad van Toezicht merkt op dat de visie en werkwijze van het college uitgaat van en voortbouwt op de reeds aanwezige kwaliteit en het innovatievermogen dat binnen HKU aanwezig is. De 'nieuwe verbindingen, nieuwe toepassingen' zijn mogelijk doordat het goede oude niet wordt nagelaten. Tijdens de geslaagde lustrumviering van HKU in november 2012 werd op een prachtige wijze getoond hoe de HKU-gemeenschap gezamenlijk het profiel van HKU feitelijk (waar)maakt.

In het verslagjaar 2012 constateerde de Raad van Toezicht dat er niet enkel op beleidsmatig, profilerend gebied een versteviging en bestending van HKU nodig was, maar dat ook de interne organisatie versterking behoefde. Op basis van onder meer een sterkte-zwakte analyse door de nieuwe voorzitter van het College van Bestuur en diepgaande bespreking met zowel het College van Bestuur als de Centrale Medezeggenschapsraad, heeft de Raad van Toezicht goedkeuring gegeven aan een versterking van de bestuurlijke organisatie van HKU. Dit wordt bereikt door middel van het uitbreiden van het College van Bestuur, het opheffen van de facultaire bestuurslaag en het inrichten van schools, expertisecentra en locaties.

De Raad van Toezicht heeft ten aanzien van zijn toezichthoudende taken over het beheer van HKU in 2012 geen bijzonderheden te vermelden. De Raad heeft – met de externe accountant – aan de hand van de jaarrekening 2011, het jaarverslag 2011 en de begroting 2012 kunnen constateren dat HKU een solide financiële basis heeft. Ook indien de overheid verregaande, voor HKU negatieve maatregelen zou invoeren zal HKU in de komende jaren voldoende financiële slagkracht behouden. Dit is een geruststellende gedachte.

Met de Centrale Medezeggenschapsraad heeft de Raad van Toezicht in 2012 een aantal malen overleg gevoerd, dat op openhartige en constructieve wijze plaatsvond. De positieve ondersteuning van de

Centrale Medezeggenschapsraad voor de wijziging van de bestuurlijke organisatie achtte de Raad van Toezicht een essentieel punt bij de besluitvorming.

De voorzitter van de Raad van Toezicht had in 2012 regelmatig overleg met de voorzitter van het College van Bestuur om de algemene gang van zaken te bespreken. Dit overleg verliep op een goede wijze. De Raad van Toezicht constateert dat er gesproken kan worden van een goede samenwerking met het College van Bestuur, waardoor de Raad van Toezicht zijn werk naar behoren kan doen.

Willem Kardux
voorzitter Raad van Toezicht HKU
juni 2013

1

DE
STUUR
EN
ORGA
NISATIE

MISSIE VAN DE HKU

HKU is een publieke instelling voor hoger kunstonderwijs met als doel het zo goed mogelijk opleiden van daartoe getalenteerde studenten in vrije, uitvoerende en toegepaste kunst- en mediadisciplines en daaraan grenzende educatieve, technische en economische vakgebieden.

Een diploma van HKU kwalificeert op graduate- of postgraduate niveau voor de start in een bekende of nieuwe professionele rol in de culturele sector, media en educatie en/of andere werkgebieden in de creatieve industrie. Daarbij biedt een opleiding van HKU een meerwaarde door gerichtheid op artistiek-professionele competentie én ervaring in de omgang met interdisciplinaire mogelijkheden en innovatieve en multidisciplinaire projectpraktijken.

HKU beoogt de vorming van de student tot creatief reflectieve practitioner; artistiek geschoold, deskundig, professioneel, onderzoekend, ondernemend en maatschappelijk verantwoordelijk. Daarbij streeft HKU ernaar dat de jonge professional over de competenties beschikt die eigen loopbaan te blijven vormgeven. Hij kan een eigen meerwaarde in zijn werkring inbrengen, gebaseerd op de ontwikkeling van eigen specifieke talenten en/of belangstellingen.

HKU is toekomst- en vernieuwingsgericht en gelooft in het belang van het leggen van verbindingen tussen artistieke en creatieve processen en andere werkgebieden, disciplines en hybride beroepspraktijken. HKU wil haar studenten en medewerkers een stimulerende en ondersteunende leeromgeving bieden. Het opdoen van onderzoeks- en ondernemerschapservaring in uitdagende praktijksituaties wordt daarbij als noodzakelijk ingrediënt gezien.

Met de vorming van competente en vernieuwende jonge professionals en met het onderzoek dat zij initieert en uitvoert wil HKU een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van bekende, nieuwe en vernieuwende beroepspraktijken in en op de randen van de kunsten.

Daarbij is HKU internationaal gericht omdat de kunstpraktijk internationaal is en omdat huidige en toekomstige beroepspectieven voor HKU-studenten in Europa en daarbuiten groter zijn dan in Nederland alleen.

HKU is deel van de culturele, kennis- en onderwijsinfrastructuur van de stad en regio Utrecht. Dit betekent dat HKU (binnen de grenzen van haar onderwijsopdracht) lokaal en regionaal haar rol wil spelen in de voor- en nazorg van haar opleidingen, onder andere in verband met talentontwikkeling en het behoud van talent voor de regio. Tevens levert zij een aandeel in samenwerkingsverbanden die het behoud en de ontwikkeling van cultureel erfgoed, kunsteducatie en de versterking van

de lokale economie en samenleving in het algemeen tot doel hebben.

In alles ziet HKU het primair als haar opdracht voortdurend te werken aan de kwaliteit van haar onderwijs, zodat dat uitstekend blijft aansluiten bij bestaande en toekomstige leer- en opleidingsbehoeften van studenten, medewerkers, beroepspraktijk en samenleving.

BESTUURS- STRUCTUUR

Bestuur van HKU

Het bestuur van HKU is ingericht conform de *Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek* en volgt de *Branchecode Governance Hogescholen* (HBO-raad, 2006). Het College van Bestuur is belast met het besturen van HKU onder verantwoording aan de Raad van Toezicht. Bij de bezoldiging van de leden van de Raad van Toezicht en het College van Bestuur volgt HKU de *Uitwerking bezoldiging toezichthouders hogescholen* respectievelijk de *Uitwerking bezoldiging bestuurders hogescholen* zoals opgesteld door de Haygroup en vastgesteld door de HBO-raad. De bezoldigingen zijn opgenomen in het financieel jaarverslag.

Raad van Toezicht

In 2012 bestond de Raad van Toezicht uit zes leden. Leden worden benoemd voor een periode van drie jaar, waarbij herbenoeming tweemaal mogelijk is. De Raad van Toezicht had in 2012 de volgende samenstelling:

De heer **drs. W. Kardux**, leeftijd 68 jaar, voorzitter (lid en plaatsvervangend voorzitter vanaf 16 december 2008, benoemd als voorzitter vanaf 10 maart 2011; herbenoemd voor de periode van 16 december 2011 tot 16 december 2014)

➤ Voormalig lid College van Bestuur Universiteit Utrecht

De heer **prof. dr. W.H. Gispen**, leeftijd 69 jaar (benoemd voor de periode van 1 juli 2010 tot 1 juli 2013, plaatsvervangend voorzitter vanaf 10 maart 2011)

➤ Voormalig rector Universiteit Utrecht

➤ Honorair universiteitshoogleraar Universiteit Utrecht - Faculteit Geesteswetenschappen

De heer **drs. S.P.M. de Waal**, leeftijd 57 jaar (benoemd voor de periode van 1 juli 2010 tot 1 juli 2013)

➤ Oprichter en voorzitter Public SPACE Foundation

Mevrouw **drs. P.G. Boumeester**, leeftijd 54 jaar
(benoemd voor de periode van 20 oktober 2010 tot 20 oktober 2013)

- Diverse toezichthoudende functies

Mevrouw **mr. C.T.L. Hamaker**, leeftijd 51 jaar, Portefeuillehouder financiën (benoemd voor de periode van 20 oktober 2010 tot 20 oktober 2013)

- Zelfstandig (financieel) communicatieadviseur

Mevrouw **drs. M.A. van Schijndel**, leeftijd 37 jaar
(benoemd voor de periode van 20 oktober 2010 tot 20 oktober 2013)

- Algemeen directeur Catharijneconvent

Overige nevenfuncties van de leden van de Raad van Toezicht zijn opgenomen op de website van HKU.

Werkwijze en activiteiten Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht heeft in 2012 viermaal vergaderd met het College van Bestuur. Daarnaast heeft de voorzitter van de Raad van Toezicht met het College van Bestuur regelmatig tussentijds overleg gevoerd.

In 2012 is het College van Bestuur uitgebreid van één lid naar drie leden. De Raad van Toezicht heeft per 1 september 2012 hiertoe een lid, tevens plaatsvervangend voorzitter, en een tweede lid benoemd. De Raad van Toezicht heeft - conform zijn reglement - geen commissies ingesteld. De voltallige Raad heeft opgetreden als selectie- en remuneratiecommissie bij de werving en aanstelling van de twee nieuwe leden.

De Raad van Toezicht heeft driemaal vergaderd met de Centrale Medezeggenschapsraad, onder meer om deze te horen over de beoogde kandidaten voor de uitbreiding van het College van Bestuur.

Met de voorzitter van het College van Bestuur, tevens enig lid van het college tot 1 september 2012, is in het najaar een functioneringsgesprek gevoerd door de voorzitter en een lid van de Raad van Toezicht.

De voltallige Raad van Toezicht functioneert als auditcommissie. De voorzitter en de portefeuillehouder financiën bespreken daarbij de financiële jaarstukken en begroting voor met het College van Bestuur, waarna de voorzitter een schriftelijke terugkoppeling geeft aan de andere leden van de raad ter voorbereiding van de plenaire bespreking.

De Raad van Toezicht heeft in 2012 goedkeuring verleend aan:

- het algemeen jaarverslag HKU 2011
- het financieel jaarverslag HKU 2011 (in aanwezigheid van de externe accountant)
- de begroting HKU 2013
- de wijziging van de bestuurlijke organisatie van HKU per 1 september

2013, waarbij faculteiten worden opgeheven en schools, expertisecentra en locaties worden ingesteld

- het opheffen van de Stichting Beheer Register Goederen per 1 januari 2013 ter vermindering van administratieve lasten, en in samenhang hiermee het wijzigen van de statuten van de Stichting Hogeschool voor de Kunsten Utrecht om het beheer van registergoederen te vereenvoudigen
- een wijziging van de statuten van de Stichting Hogeschool voor de Kunsten Utrecht betreffende de wijze van besluitvorming door het College van Bestuur
- wijziging van het bestuurs- en beheersreglement van HKU aangaande de samenstelling van de opleidingscommissies
- de voordracht van Désirée Majoor, lid van het College van Bestuur, als voorzitter van de Stichting Richard Holfonds

De Raad van Toezicht heeft tot slot in 2012 onder meer de volgende onderwerpen besproken:

- het beleid en de algemene gang van zaken binnen (de faculteiten van) HKU, aan de hand van de Bestuurlijke Agenda HKU 2012 en de verantwoordingsrapportages van het College van Bestuur;
- kengetallen aangaande de toelating, instroom en uitstroom van studenten
- het profiel van HKU in het kader van een nieuw sectorplan voor het kunstonderwijs
- de prestatieafspraken met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
- het kwaliteitszorgsysteem
- de samenstelling en het functioneren van het College van Bestuur. De Raad van Toezicht heeft afgesproken dat de jaarlijkse functioneringsgesprekken met de leden van het College van Bestuur worden gevoerd door de voorzitter en een lid van de Raad van Toezicht, waarna terugkoppeling naar de raad plaatsvindt.
- het eigen functioneren en de werkwijze van de raad
- het functioneren van de externe accountant
- het sociaal jaarverslag HKU 2011

College van Bestuur

Vanaf 1 september 2012 is het College van Bestuur uitgebreid naar drie leden. Tot 1 september 2012 was Jules van de Vijver voorzitter en enig lid van het College van Bestuur. Per 1 september 2012 heeft de Raad van Toezicht Désirée Majoor benoemd als lid en plaatsvervangend voorzitter en Dick Jongkind als lid van het College van Bestuur. Het college heeft een portefeuillevordering opgesteld waarbij de aandachtsgebieden en organisatieonderdelen zijn verdeeld onder de leden van het college. Voor iedere portefeuille is binnen het College van Bestuur een eerste aanspreekpunt en een tweede aanspreekpunt.

Het College van Bestuur vergaderde in 2012 wekelijks. Daarnaast voerde het College van Bestuur wekelijks overleg met de faculteitsbestuurders in het Onderwijsoverleg.

Facultair bestuur

In 2012 vonden enkele personele wijzigingen plaats in de faculteitsbesturen.

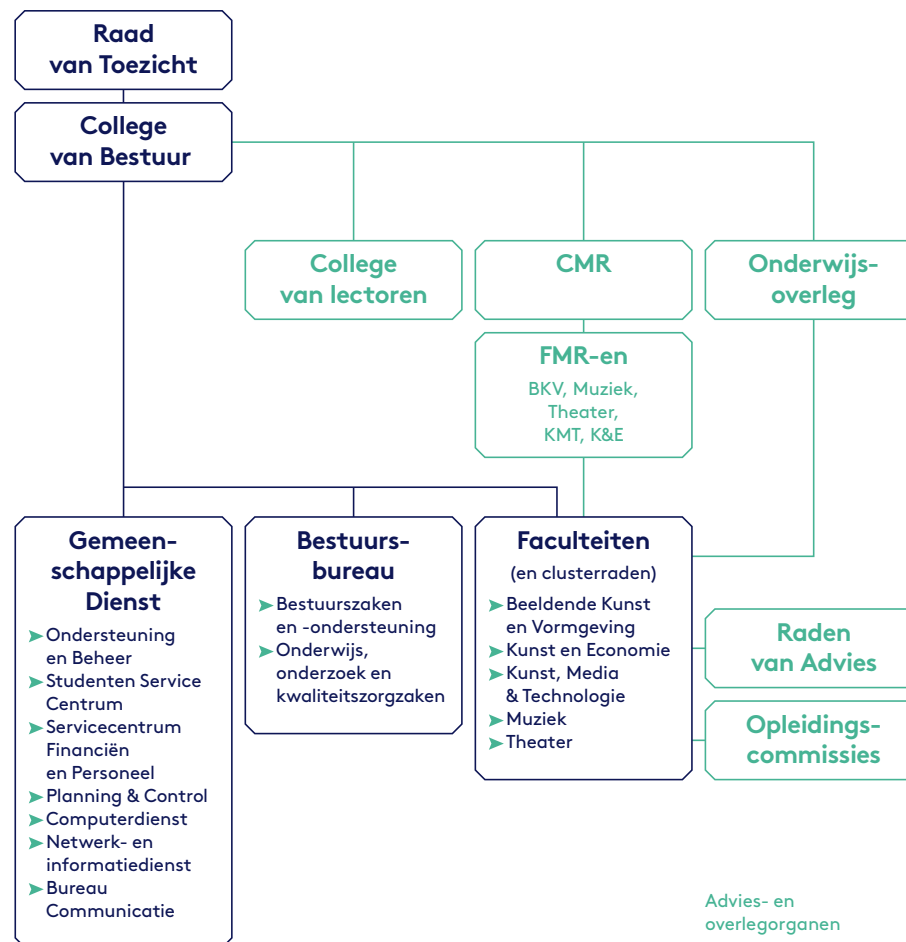
Marjolijn Brussaard, voorzitter van de Faculteit Kunst en Economie, heeft de functie van Dean aan de Nottingham Trent University in Groot-Brittannië aanvaard. Zij is opgevolgd door een interim-bestuur bestaande uit Gabriëlle Kuiper en Tjaard Horlings. Tijdens de interim-periode heeft een intern en extern wervings- en selectietraject voor een nieuwe faculteitsvoorzitter plaatsgevonden. Uiteindelijk is Gabriëlle Kuiper benoemd tot voorzitter van het faculteitsbestuur.

Jeroen Goldsteen, lid van het faculteitsbestuur Muziek en hoofd van de Bachelor of Music, is medio 2012 met pensioen gegaan. Het faculteitsbestuur, dat bestond uit drie personen, is daarna verder gegaan met twee personen. Samen met het nieuwe hoofd van de Bachelor of Music en het hoofd van de Master of Music vormt het faculteitsbestuur nu het managementteam van de Faculteit Muziek.

Jan IJzermans, voorzitter van de Faculteit Kunst, Media & Technologie (KMT), heeft binnen HKU de functie aanvaard van directeur van het Centrum voor Onderzoek en Innovatie in oprichting. Hij heeft daarop het voorzitterschap van de faculteit neergelegd. Hij is opgevolgd door Lillianne van der Beek, die al lid was van het faculteitsbestuur. De hoofden van de schools binnen KMT (Rens Machielse, Marinka Copier en Sigrid van Willigen) zijn toegevoegd aan het faculteitsbestuur, dat nu bestaat uit vier personen.

Leo Capel, voormalig hoofd kwaliteitszorg van de AHK, is toegevoegd aan het bestuur van de Faculteit Theater, naast Katelijn de Vreede en Henny Dörr.

Organogram HKU 2012

MEDEZEGGENSCHAP

De medezeggenschap binnen HKU heeft zich voor het overgrote deel van 2012 gericht op de wijzigingen in de bestuurlijke organisatie per 1 september 2013, waarbij faculteiten worden opgeheven en schools, expertisecentra en locaties worden ingesteld. Dit onderwerp is een terugkerend thema geweest op de agenda van de zes reguliere overleggen van de Centrale Medezeggenschapsraad (CMR), maar ook in de zeven overleggen met het College van Bestuur. Daarnaast is er tweemaal met de Raad van Toezicht vergaderd en heeft de CMR ook tweemaal met de CAO-partners gesproken.

Het College van Bestuur heeft de CMR de volgende onderwerpen voorgelegd ter besluitvorming:

Instemming:

- Bestuurs- en Beheersreglement
- Besluit Bestuurlijke Organisatie
- Reglement Ongewenste Omgangsvormen
- Reglement Profileringsfonds
- Opleidings- en Examenregeling
- Wijziging Medezeggenschapsreglement
- Voorgenomen besluit instelling schools per 1 september 2013

Advies:

- Voorstel statutenwijziging ten gevolge van de opheffing van de Stichting Beheer Register Goederen
- Begroting 2013

Tevens is de CMR gehoord over de benoeming van de twee nieuwe leden van het College van Bestuur.

De Facultaire Medezeggenschapsraden (FMR) hebben zich in 2012 voornamelijk bezig gehouden met de effecten van de bestuurlijke wijzigingen op facultair niveau.

Naast de geplande overleggen hebben de medezeggenschapsraden in 2012 deelgenomen aan de managementconferenties in maart en december. Ook zijn sinds dit jaar de CMR-leden aanwezig bij het Groot Onderwijsoverleg, aangezien veel van de behandelde thema's de medezeggenschap raken.

Aangezien de bestuurlijke wijzigingen ook hun weerslag hebben op de invulling van de medezeggenschap, is er in aanwezigheid van CMR-leden, FMR-leden en het College van Bestuur in juni een brainstormsessie geweest. Hieruit is de werkgroep 'Herinrichting Medezeggenschap' ontstaan, die in september is gestart om de medezeggenschap opnieuw vorm te geven. Het streven is om in januari 2013 een advies hierover uit te brengen aan het College van Bestuur.

Naast de specifieke verzoeken tot instemming en advies zijn er in de loop van 2012 ook andere relevante onderwerpen besproken. Dit waren onderwerpen waarop volgens het Medezeggenschapsreglement weliswaar geen instemmings- of adviesrecht bestaat, maar die wel van groot belang zijn voor (diverse processen binnen) HKU. De volgende onderwerpen kwamen aan bod in de vergaderingen van de CMR: deskundigheidsbevordering/faciliteiten CMR; prestatieafspraken en Sectorplan Kunstonderwijs; verkiezingen medezeggenschap; nieuwe motto van HKU; fellowships; good governance; regeling

onderzoeksorganisatie, lectoren en lectoraten; vertrouwenspersonen in de nieuwe organisatie; huisvesting; instellingsplan 2013-2018; duurzaamheid.

Aangezien de bestuurlijke wijzigingen in 2013 worden doorgevoerd, zullen de meeste onderwerpen uit 2012 een vervolg krijgen en indien nodig ter verdere besluitvorming aan de CMR worden voorgelegd.

EEN NIEUWE POSITIONERING VAN HKU

HKU heeft in 2012 een nieuwe positie voor zichzelf bepaald in het onderwijslandschap. Hiervoor waren meerdere aanleidingen: de noodzaak tot profilering bij de hoger onderwijsinstellingen naar aanleiding van het rapport van de commissie Veerman; de uitkomsten van het Sectorplan Kunstonderwijs; de prestatieafspraken met het Ministerie van OCW; en een nieuwe bestuursfilosofie door het aantreden van een nieuw College van Bestuur in het najaar van 2011.

Tijdens een hogeschoolbrede managementconferentie in maart 2012 is vastgesteld dat het profiel van HKU op drie sterke pijlers rust:

- de kunsten (beeldende kunst, vormgeving, muziek, theater)
- media (technologie en maak- en ontwerpprocessen in de media in de ruimste zin van het woord, inclusief game- en interaction design)
- een gerichtheid op de creatieve werkvelden of creatieve industrie

HKU gaat zich, met deze pijlers in het achterhoofd, de komende jaren duidelijker positioneren als een kunsthogeschool die, met kunst en kunstbeoefening als basis, nieuwe verbindingen smeedt met de maatschappij en innovatieve toepassingen ontwikkelt voor maatschappelijke uitdagingen. Dat gebeurt zoveel mogelijk in samenwerking met andere partijen.

Dit profiel is in de loop van 2012 uitgewerkt in een nieuw motto: 'De Kunst van HKU, nieuwe verbindingen, nieuwe toepassingen'. Samen met een nieuwe huisstijl, ontwikkeld door ontwerp bureau Thonik, vormt dit de nieuwe uitstraling van HKU naar buiten.

WIJZIGINGEN IN DE BESTUURLIJKE ORGANISATIE

In 2012 heeft het College van Bestuur onderzocht in hoeverre de huidige – facultaire – organisatiestructuur van HKU voldoet om de ambities op het gebied van onderwijs, onderzoek in de kunsten en externe profilering te verwezenlijken. Geconcludeerd werd dat een wijziging in de organisatiestructuur van HKU gewenst is. Daar waar tot nu toe vooral de faculteiten verantwoordelijk waren voor het reilen en zeilen van onderwijs en onderzoek en het bewaken van de kwaliteit ervan, wordt nu een slag gemaakt naar een meer directe sturing vanuit het College van Bestuur.

Besloten is af te stappen van het bestaande, sterk gedecentraliseerde facultaire organisatiemodel met integrale onderwijs- en facilitaire verantwoordelijkheden. De faculteiten worden opgeheven en vervangen door schools, locaties en expertisecentra die rechtstreeks onder het College van Bestuur vallen. Onderwijs en ondersteunende verantwoordelijkheden worden hierbij gescheiden. De organisatie zal platter worden en daarmee transparanter. Hierdoor worden onder andere de planning en control vergemakkelijkt en ontstaan meer mogelijkheden om intern en extern samenwerking aan te gaan.

Deze nieuwe organisatiestructuur is uitgewerkt in 2012 en het voorjaar van 2013 en wordt ingevoerd per 1 september 2013.

SECTORPLAN KUNSTONDERWIJS

In 2012 is overeenstemming bereikt tussen de Staatssecretaris van OCW en de HBO-raad over het Sectorplan Kunstonderwijs. Voor HKU houdt dit plan onder meer in dat er een reductie van studentenaantallen wordt doorgevoerd in de Bachelor of Fine Art en de Bachelor of Music. De hierdoor vrijkomende middelen moeten vervolgens, volgens een instructie daarover van het Ministerie van OCW, worden besteed aan de verhoging van de kwaliteit van het onderwijs.

Tevens zijn in het sectorplan afspraken vastgelegd over de verschuiving en concentratie van opleidingen. Zo bouwt HKU het hoofdvak harp bij muziek af, wordt kerkmuziek bij HKU landelijk geconcentreerd (in samenspraak met de landelijke organisatie voor kerkmuziek ISOK) en wordt de masteropleiding theatervormgeving van de Hanzehogeschool in Groningen naar HKU verplaatst. Verder heeft HKU de verplichting op

zich genomen het voortouw te nemen in een landelijk project ter versterking van de afstemming van onderzoek in het kunstonderwijs.

HKU is in de tweede helft van 2012 met de implementatie van deze afspraken gestart. De realisatie zal doorlopen tot 2016.

PRESTATIEAFSPRAKEN

De overheid stelt strengere eisen aan de onderwijskwaliteit en het studiesucces van studenten. In dat kader heeft het Ministerie van OCW met alle hoger onderwijsinstellingen prestatieafspraken gemaakt. De reviewcommissie beoordeelde het voorstel van HKU als 'zeer goed'. Dat betekent dat HKU ambitieuze maar realistische voorstellen heeft gedaan ter verbetering van de uitval van studenten, de switch van eerstejaarsstudenten naar andere opleidingen binnen HKU, het rendement van de bacheloropleidingen, de kwaliteit van de opleidingen, de docentkwaliteit en de onderwijsintensiteit. Het complete voorstel van HKU voor de prestatieafspraken is terug te vinden op www.hku.nl/prestatieafspraken. De prestatieafspraken zijn in november 2012 definitief gemaakt.

INSTELLINGSPLAN 2013-2018

Eind 2012 liep de periode van het huidige instellingsplan 2009-2012 ten einde. Parallel aan de ontwikkeling van de nieuwe organisatiestructuur is het College van Bestuur begonnen met de vorming van een nieuw plan voor de periode 2013-2018. De implementatie van de nieuwe structuur is daarin uiteraard een van de prioriteiten. Andere belangrijke aandachtspunten zijn het realiseren van de prestatieafspraken die HKU heeft gemaakt met het Ministerie van OCW, het versterken van het personeelsbeleid en het expliciteren van het nieuwe profiel van HKU. Daarnaast richt HKU zich in het algemeen op de continuering van de zorg voor goed onderwijs, onderzoek en daarvoor noodzakelijke randvoorwaarden (waaronder huisvesting en voorzieningen). Het instellingsplan 2013-2018 zal begin 2013 definitief worden gemaakt.

SAMENWERKING

HKU heeft een breed netwerk van samenwerkingspartners binnen het onderwijs, de overheid en de creatieve industrie, maar ook steeds meer buiten deze gebieden. Met het oog op de nieuwe positionering en profilering heeft HKU haar samenwerkingsbeleid herijkt. HKU wil een nog actievere rol gaan spelen in regionale en nationale netwerken en heeft daarom aansluiting gezocht bij diverse externe partijen en netwerken.

Nieuwe samenwerkingspartners

HKU is in 2012 participant geworden van iMMovator Cross Media Network. Deze stichting jaagt innovatie in de mediasector aan. Dit sluit nauw aan bij een van de drie pijlers waarop HKU rust: technologie en maak- en ontwerpprocessen in de media in de ruimste zin van het woord.

De Economic Board Utrecht (EBU) is aanjager van vernieuwing van de economie in de regio Utrecht. HKU is vanaf de oprichting eind oktober 2012 betrokken bij de EBU als supportorganisatie.

De Stadsschouwburg Utrecht is als een van de grootste culturele instellingen in Utrecht een belangrijke speler in het Utrechtse culturele leven. De contacten tussen de Stadsschouwburg en HKU zijn geïntensiveerd en HKU is partner geworden in de Stadsschouwburg Utrecht Foundation.

HKU levert een actieve bijdrage aan het topsectorenbeleid van de overheid. HKU neemt deel aan alle kennis- en innovatieagenda's van de Topsector Creatieve Industrie en vormde het aanspreekpunt voor het hbo in de Human Capital Agenda van deze Topsector.

HKU heeft zich aangesloten bij het convenant waarmee Utrecht op de kaart moet worden gezet als knooppunt van kennis en cultuur. Binnen dit convenant werkt HKU samen met de Gemeente en Provincie Utrecht, de Universiteit Utrecht, de Hogeschool Utrecht (HU) en het Universitair Medisch Centrum Utrecht.

Op bestuurlijk niveau zijn de banden met diverse kennisinstellingen aangehaald. Zo werkt HKU nauw samen met de HU aan de opzet van een Centre of Excellence voor de Creatieve Industrie en zijn er met de AHK afspraken gemaakt over een goede afstemming van het kunst- onderwijsaanbod in de noordwestvleugel van de Randstad.

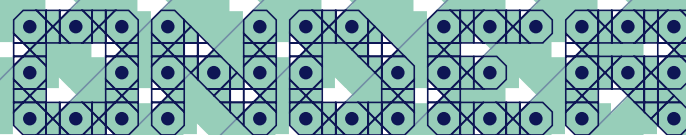
Fellows

HKU is in 2012 begonnen met het opzetten van fellowships. Via fellowships verbindt HKU zich met personen die een belangrijke rol spelen op de gebieden waarop HKU actief is. HKU-fellows zijn inspirerende personen die aanzetten tot creatief en innovatief denken over de uitdagingen van de 21ste eeuw en de oplossingen die daarvoor nodig zijn. Een fellow treedt op als ambassadeur en deelt kennis en ervaringen, onder andere via lezingen. Fellows zijn een schakel en verbinding van HKU met haar netwerk. In 2012 zijn Jeroen van Mastrigt-Ide (ondernemer en adviseur op het gebied van (sociale) innovatie en applied game design) en Edwin Jacobs (directeur Centraal Museum) benoemd tot fellow. Zij vertegenwoordigen respectievelijk de gebieden Games en Interactie en Beeldende Kunst en Vormgeving.

25 JAAR HKU

HKU bestond in 2012 25 jaar. Dit is in de tweede helft van 2012 gevierd met een groot, openbaar kunstfestival aan de Mariaplaats in Utrecht, een onderwijsconferentie over creatieve maakprocessen, een studentenconferentie over de toekomst van het kunstonderwijs en, als afsluiting van het lustrumjaar, een feest voor medewerkers en studenten. Gedurende het hele jaar zijn op de speciale lustrumsite <http://sinds1987.hku.nl> verhalen verzameld en foto's en artikelen gepubliceerd over 25 jaar HKU. Daarmee bevat de site een schat aan informatie over HKU toen en nu.

OPLEIDINGENAANBOD

HKU biedt negen bacheloropleidingen aan in zeven interessegebieden: Beeldende Kunst, Design, Games en Interactie, Kunstmanagement, Media, Muziek en Theater. Binnen deze interessegebieden heeft HKU 40 afstudeerrichtingen. Daarnaast biedt HKU verschillende basis-/vooropleidingen en masteropleidingen aan. Door samen te werken met de Universiteit Utrecht, de Open University in Groot-Brittannië en de University of Bournemouth heeft HKU postgraduate opleidingen en trajecten van verschillend niveau gerealiseerd, van masters tot research degrees.

Wijzigingen in het opleidingsaanbod

HKU houdt scherp in de gaten aan welke kennis en competenties op kunstgebied er in de maatschappij en het werkveld behoefte is. Zo wordt continu bekeken of het aanbod van HKU actueel en waardevol is of bijgesteld moet worden.

In 2012 is het opleidingsaanbod uitgebreid met de afstudeerrichting Interactive Toy Design binnen de Bachelor of Art and Technology. Deze studierichting leidt op tot ontwerper van zogeheten 'smart objects' voor spel en werk. In de opleiding komen interactieontwerp, conceptontwikkeling, vormgeving, interface-ontwerp, programmeren, ergonomie en cognitieve psychologie samen.

Om het profiel van de mediaopleidingen helderder te maken, zijn de zes afstudeerrichtingen samengevoegd tot drie richtingen. Dat betekent dat er per 1 september 2012 geen instroom meer mogelijk was in de afstudeerrichtingen Digital Media Design, Digital Video Design en 3D Computeranimation and Visual Effects (Bachelor of Art and Technology). De specifieke eigenschappen van deze richtingen zijn ondergebracht in de afstudeerrichtingen Audiovisual Media, Image and Media Technology en Animation (Bachelor of Design).

De afstudeerrichting Design for Virtual Theatre and Games (Bachelor of Art and Technology) heeft in 2012 een nieuwe naam gekregen: Interactive Performance Design and Games. Deze naam doet meer recht aan waar het in de studie om draait: het ontwikkelen van interactieve ervaringen op de grens van games en performances.

Bekostigd opleidingsaanbod: afstudeerrichtingen per bachelor en master

In het onderstaande overzicht is weergegeven welke bekostigde opleidingen HKU in 2012 aanbod en welke afstudeerrichtingen binnen een bacheloropleiding gevolgd konden worden.

vt = voltijd dt = deeltijd

Croho	Titel + Afstudeerrichtingen	Faculteit
39110	Bachelor of Fine Art [vt]	Beeldende Kunst en Vormgeving
39111	Bachelor of Design [vt]	Beeldende Kunst en Vormgeving
	<ul style="list-style-type: none"> · Fashion Design · Graphic Design · Illustration · Photography · Product Design · Spatial Design · Interior Architecture (in afbouw per 1-9-2011) · Urban Design (in afbouw per 1-9-2011) · Audiovisual Media · Animation · Image and Media Technology · Theatre Design 	Kunst, Media & Technologie
		Theater
34739	Bachelor of Music [vt]	Muziek
	<ul style="list-style-type: none"> · Klassieke Muziek · Historische Instrumenten · Jazz & Pop · Composition for the Media · Composition Electronic Music · Composition and Music Production · Composition and Music Technology · Composition and Sound Design for Adaptive Systems · Music Production and Performance · Music Technology and Performance 	Kunst, Media & Technologie
34860	Bachelor of Theatre [vt]	Theater
	<ul style="list-style-type: none"> · Acting · Theatre and Education (docerend theatermaker) · Writing for Performance 	

Croho	Titel + Afstudeerrichtingen	Faculteit
34713	Bachelor of Art and Technology [vt] <ul style="list-style-type: none"> · 3D Computer Animation and Visual Effects (in afbouw per 1-9-2012) · Audio Design · Digital Media Design (in afbouw per 1-9-2012) · Digital Video Design (in afbouw per 1-9-2012) · Game Art · Game Design and Development · Interaction Design · Interactive Toy Design · Sound Design · Interactive Performance Design and Games 	Kunst, Media & Technologie Theater
34951	Bachelor of Art and Economics [vt] <ul style="list-style-type: none"> · Arts and Media Management · Event Management · Music Management · Theatre Management · Visual Art and Design Management 	Kunst en Economie
39100	Bachelor of Fine Art and Design in Education [vt/dt] <ul style="list-style-type: none"> · Docent Beeldende Kunst en Vormgeving 	Beeldende Kunst en Vormgeving
39112	Bachelor of Music in Education [vt] <ul style="list-style-type: none"> · Docent Muziek 	Muziek
34745	Bachelor of Theatre in Education [vt] <ul style="list-style-type: none"> · Docent Theater 	Theater
44739	Master of Music [vt]	Muziek/Kunst, Media & Technologie
49117	Master of Education in Arts [dt]	Interfacultaire master
49238	Master Interior Architecture [vt]	Beeldende Kunst en Vormgeving

Onbekostigd opleidingsaanbod

Onderstaand overzicht geeft de onbekostigde opleidingen aan HKU weer. Het betreft hier masteropleidingen die worden verzorgd in samenwerking met de Open University in Groot-Brittannië. Ze voldoen daarmee aan de Britse academische standaarden.

Titel + Afstudeerrichtingen	Faculteit
Master of Arts in Arts Management	Kunst en Economie
Master of Arts in Creative Design for Digital Cultures <ul style="list-style-type: none"> · Film, Animation and Media Design · Games and Interaction Design · Music and Sound Design 	Kunst, Media & Technologie
Master of Arts in Design <ul style="list-style-type: none"> · Editorial Design · Fashion Design · Interior Design · Public Space Design 	Beeldende Kunst en Vormgeving
Master of Arts in Fine Art	Beeldende Kunst en Vormgeving
Master of Arts in Performance Design	Theater

ONDERWIJS-ONTWIKKELING

De onderwijsontwikkeling van HKU stond in 2012 voornamelijk in het teken van het versterken van de formele en structurerende zaken rondom het onderwijs. Zo zijn de procedures rond toetsen en beoordelen verbeterd en is er, onder meer door scholing en voorlichting, extra aandacht besteed aan de opzet en werkwijzen van examen- en opleidingscommissies.

Met het oog op de nieuwe profilering en organisatiestructuur, waarin ruimte moet ontstaan voor meer interne en interdisciplinaire samenwerking, zijn er sterkte/zwakte-analyses gemaakt van de faculteiten en zijn de eerste stappen genomen om de onderwijsprogramma's beter op elkaar af te stemmen, onder andere door de invoering van een HKU-breed onderwijsjaarrooster.

KWALITEITSZORG

HKU maakt onderscheid in interne kwaliteitszorg in het kader van de onderwijs- en onderzoeksontwikkeling, en externe kwaliteitszorg in het kader van de verantwoording. Kwaliteitszorg is binnen HKU een integraal onderdeel van de onderwijs- en onderzoeksontwikkeling.

Opleidingen houden zichzelf continu tegen het licht, voeren gesprekken met het werkveld en met alumni, onderhouden contacten met collega's in binnen- en buitenland en organiseren evaluaties onder studenten en docenten. Daarnaast worden ook de facultaire processen die van belang zijn voor de onderwijs- en onderzoekssteuning scherp in de gaten gehouden en waar nodig bijgesteld. Tevens wordt er veel aandacht besteed aan deskundigheidsbevordering bij docenten en ondersteunende medewerkers. Ook de bijdragen van de lectoraten aan het onderwijs worden kritisch bekeken. Zo ontstaat een continue cyclus van verbetering die alle facetten van de onderwijspraktijk beslaat.

Wat betreft de externe verantwoording van het onderwijs heeft HKU te maken met twee stelsels: het Nederlandse accreditatiestelsel van de NVAO en het Britse accreditatiestelsel van de OUVS. Voor de externe verantwoording van de kwaliteitszorg onderzoek heeft HKU te maken met het kwaliteitszorgstelsel voor onderzoek aan hogescholen. Dat stelsel is gebaseerd op het *Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek* (BKO).

Uitslagen Nationale Studenten Enquête

De uitslagen van de Nationale Studenten Enquête (NSE) vormen een steeds belangrijker instrument in het kwaliteitszorgsysteem van HKU. Vanaf 2012 doet HKU jaarlijks mee aan de NSE. Uit de resultaten van 2012 blijkt dat HKU-studenten bovengemiddeld tevreden zijn over hun studie in het algemeen. In vergelijking met andere hbo-opleidingen zijn de studenten meer tevreden met hun studie, waardenen ze de sfeer in hun opleiding hoger en zouden ze hun opleiding vaker aanraden aan vrienden en familie. HKU scoort bevredigend op de thema's algemene vaardigheden, inhoud, voorbereiding beroepsloopbaan, docenten en toetsing en beoordeling. Minder bevredigend zijn de scores op de thema's die betrekking hebben op de organisatie van het onderwijs: informatievoorziening, studierooster, studielast en dergelijke. Hoewel deze themascores gelijk zijn aan het landelijk gemiddelde, streeft HKU over de gehele linie naar verbetering.

ACCREDITATIES

Accreditaties via de NVAO (Nederlands-Vlaamse Accreditatie Organisatie)

HKU heeft in 2011 besloten om zich te gaan voorbereiden op de instellingstoets kwaliteitszorg in 2013. Vanwege deze keuze hebben de opleidingen die in 2012 voor accreditatie op het programma stonden, een beperkte beoordeling gekregen. Het betreft hier de Bachelor of Art and Economics en de Master of Education in Arts.

Beide opleidingen hebben de accreditatie succesvol doorlopen en zijn opnieuw geaccrediteerd voor de volledige zes jaar. De accreditatie van de Bachelor of Art and Economics loopt tot en met 31 december 2019. Die van de Master of Education in Arts tot en met 9 september 2019.

In 2012 is de in 2011 gestarte accreditatie van de Master of Music afgerond. Ook deze opleiding heeft een beperkte beoordeling gekregen. Een positief besluit over de hernieuwde accreditatie wordt begin 2013 verwacht.

In 2012 zijn ook de eerste stappen gezet op weg naar de opleidingsbeoordelingen van de Bachelor of Fine Art, de Bachelor of Fine Art and Design in Education en de Bachelor of Design. Deze zullen in het najaar van 2013 plaatsvinden.

Accreditaties via de OUVS (Open University Validation Services)

In 2012 zijn er geen opleidingen gevisiteerd door de OUVS.

GEEN UITBESTEDING ONDERWIJS

Hoger onderwijs is een vorm van cultuuroverdracht en -ontwikkeling. In de visie van HKU past het uitbesteden van onderwijs (outsourcing) daar niet bij. HKU ontwikkelt zelfstandig alle aspecten van het onderwijsproces en brengt die ook in eigen beheer tot uitvoering. Er vindt geen uitbesteding van onderwijs plaats aan private organisaties of andere bekostigde instellingen. De contractrelatie met studenten is helder. De wederzijdse rechten en plichten zijn eenduidig vastgesteld in de *Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek* en in de reglementen en regelingen van HKU. De contractrelatie blijft volledig in stand bij stages die zijn vastgesteld in het Onderwijs- en Examenreglement van de betreffende opleiding. Dit geldt ook wanneer HKU-studenten in het kader van een uitwisselingsprogramma een vastgesteld onderwijsprogramma volgen bij een andere erkende instelling voor hoger onderwijs in binnen- of buitenland.

INTERNATIONALISERING

Internationalisering binnen HKU uit zich in de aanwezigheid van buitenlandse (exchange) studenten en docenten, buitenlandse studieperiodes en internationale stages voor HKU-studenten, excursies, buitenlandse onderwijs- en onderzoekperiodes van medewerkers, internationaal georiënteerde en erkende opleidingen en kennis van internationale ontwikkelingen in de diverse vakgebieden.

Ook is HKU betrokken bij internationale projecten op gebied van onderwijs, onderzoek en ontwikkelingssamenwerking.

HKU heeft een uitgebreid netwerk van internationale samenwerkingspartners, dat naast opleidingsinstituten ook bestaat uit partners in de creatieve industrie, community arts en overheidsinstanties. Per faculteit en/of school wordt gestreefd naar een structureel netwerk waar intensief en kwalitatief mee wordt samengewerkt.

HKU participeert op instellingsniveau in diverse internationale associaties en netwerken, zoals de European Association of International Education (EAIE), Cumulus (International Association of Universities and Colleges of Art, Design and Media) en de European League of Institutes of the Arts (ELIA). Een van de HKU-medewerkers is vice-president van laatstgenoemd netwerk.

3

ONDER ZOEK

HKU EN ONDERZOEK

HKU kent drie soorten onderzoeksactiviteiten: Specifieke onderzoeksactiviteiten door lectoraten en kenniskringen; gecombineerde onderzoeks- en praktijkprojecten in het onderwijs van derde- en vierdejaars studenten; het trainen van studenten in algemene onderzoekscompetenties in bachelor en masteropleidingen. In dit hoofdstuk komt met name het eerste gebied aan de orde.

Overzicht HKU-lectoraten en -lectoren

Faculteit Beeldende Kunst en Vormgeving

Artistiek Onderzoek	Lector dr. Henk Slager
Design	Lector ir. Ingrid Schuffelers
Kleur in context	Lector Frank Koolen

Faculteit Kunst en Economie

Kunst en Economie	Lectoren prof. mr. dr. Giep Hagoort & drs. Johan Kolsteeg
-------------------	---

Faculteit Kunst, Media en Technologie

Art & Technology	Programmaleider drs. Willem-Jan Renger
Muziekontwerp	Lector dr. Jan IJzermans
Play Design & Development	Lector dr. Marinka Copier

Faculteit Muziek

Lectoraat Communicating Music	Lector Charlotte Margiono
-------------------------------	---------------------------

Faculteit Theater

Lectoraat Theatrale Maakprocessen	Lector drs. Nirav Christophe
-----------------------------------	------------------------------

Faculteitoverstijgend

Lectoraat Kunsteducatie	Lector dr. Karin Hoogeveen
-------------------------	----------------------------

OVERIGE ONDERZOEKS-FACILITEITEN

Expertisecentra

In het verlengde van de nieuwe positionering en profilering van HKU en de met het Ministerie van OCW gemaakte prestatieafspraken, is HKU in 2012 begonnen met het inrichten van vier expertisecentra. In deze centra wordt hogeschoolbreed en in onderlinge samenhang kennis gebundeld, ontwikkeld en toegepast, zowel binnen HKU als in externe samenwerkingsactiviteiten.

De domeinen waarop de vier expertisecentra zich richten zijn: kunsteducatie; onderzoek en innovatie; nieuwe media- en interactie-technologie in kunst en vormgeving; ondernemerschap en nieuwe beroepspraktijken in de creatieve industrie.

Twee centra zijn inmiddels in ontwikkeling: het Expertisecentrum Educatie is als eerste ontwikkeld en zal begin 2013 volledig operationeel worden. Het Centrum voor Onderzoek en Innovatie is in ontwikkeling en start medio 2013. Voor de overige twee centra vindt momenteel een eerste oriëntatie plaats.

Laboratoria

In 2012 is het Media and Performance Lab (MAPLAB) van start gegaan. Dit laboratorium is ontwikkeld door het Lectoraat Theatrale Maakprocessen en onderzoekt interdisciplinaire theatrale maakprocessen en mixed reality technologie. In het lab kunnen zowel HKU-studenten en -docenten als externe partijen onderzoek doen naar nieuwe kunstproducten waarin theater, media en interactieve toepassingen samenkomen.

Inmiddels in binnen HKU ook een geavanceerd animatie-lab in voorbereiding en worden op korte termijn werkplaatsen ingericht voor het onderzoek naar en het werken met innovatieve 3D-productietechnieken.

LANDELIJKE ONDERZOEKS-AMBITIES

HKU wil een knooppunt zijn op het gebied van onderzoek in de kunsten en de creatieve industrie. HKU is, zoals blijkt uit de publicatie 'Thematische Impuls Creatieve Industrie' van de Stichting Innovatie Alliantie, al de meeste actieve kennisinstelling in Nederland als het gaat

om onderzoeksprojecten in de creatieve industrie. Die positie wil HKU blijven innemen, onder andere door een actieve deelname aan alle kennis- en innovatieagenda's van de Topsector Creatieve Industrie.

In het kader van het Sectorplan Kunstonderwijs heeft HKU de opdracht op zich genomen om als penvoerder een landelijk project op te zetten dat tot een betere afstemming in het lectoren- en onderzoeksbeleid binnen het kunstonderwijs moet leiden. In dit verband zijn er al enkele bijeenkomsten met samenwerkingspartijen georganiseerd. In 2013 zal nog een aantal bijeenkomsten plaatsvinden en een rapport worden gepresenteerd.

ONDERZOEKSGBIEDEN

Beknopte terugblik onderzoeksthema's

De diversiteit van het onderzoek aan HKU is groot, niet alleen vanwege de grote verscheidenheid aan kunstvormen die een plek hebben binnen HKU, maar ook vanwege de verschillende invalshoeken die de afzonderlijke lectoraten en onderzoeksgroepen nemen. Wat de lectoraten bindt, is de gerichtheid op toegepast onderzoek op het grensvlak van kunst, onderwijs en de praktijk (niet alleen de kunstpraktijk, maar ook andere maatschappelijke sectoren). Alle lectoraten betrekken docent-onderzoekers en studenten bij hun onderzoek.

De resultaten van het onderzoek dat HKU uitvoert, komen uiteindelijk ten goede aan grofweg drie gebieden: het onderwijs, de creatieve industrie en andere maatschappelijke sectoren als de zorg, welzijn of ontwikkelings samenwerking.

Onderzoek en onderwijs

Het onderzoek aan HKU heeft een directe lijn met het onderwijs door de inzet van studenten en docenten bij het onderzoek. Daardoor trainen studenten hun onderzoeksvaardigheden en vloeit nieuwe kennis makkelijk naar het onderwijs. Daar bovenop houden enkele lectoraten zich specifiek bezig met het onderzoek naar of in onderwijssituaties.

Het Lectoraat Kunsteducatie heeft in 2012 als centraal onderzoeksthema gekozen voor 'de wijze waarop cultuurprofiel scholen het leren vormgeven, de rol die kunst in het algemeen en creativiteit in het bijzonder daarbij speelt.' Daarmee focust het lectoraat vooral op onderzoek naar de toepassing van kunst in het primair en voortgezet onderwijs.

Het Lectoraat Design richt zich vooral op nieuwe vormen van samenwerking voor beginnende ontwerpers/ontwerpde kunstenaars, en daarmee op een onderzoekende basishouding van de kunststudent.

De kernvragen van het Lectoraat Artistiek Onderzoek draaien om de specificiteit van artistiek onderzoek: hoe wordt de methode van artistiek onderzoek bepaald? Hoe verhoudt artistiek onderzoek zich ten opzichte van andere vormen van gevestigd onderzoek? Is er sprake van een dominant paradigma, of juist van een diversiteit aan methodische perspectieven? Omdat het onderzoek zelf centraal staat bij dit lectoraat, levert het een belangrijke bijdrage aan de opleiding van de kunststudent tot een onderzoekende kunstenaar of ontwerper.

Het lectoraat Communicating Music draagt door toegepast onderzoek, veelal in lessituaties, bij aan de ontwikkeling van performances, educatieve overdrachtssituaties en daarmee samenhangende leerstrategieën van musici in de 21e-eeuwse maatschappij. De primaire focus van dit lectoraat is de ontwikkeling van de muziekstudent tot een communicatieve professional.

Onderzoek en de creatieve industrie

De creatieve industrie is een belangrijk aandachtsgebied van het Lectoraat Kunst en Economie. Het lectoraat is de trekker van het door de Europese Unie gesubsidieerde internationale onderzoeksproject CURE (Creative Urban Renewal in Europe). Hierin werken onderzoekers uit steden als Utrecht, Brugge, Lille, Edinburgh en Londen aan strategieën voor gebiedsontwikkeling en het faciliteren van de creatieve industrie. Maar ook in de regio vervult het lectoraat een vooraanstaande rol met het ontwikkelen van businessmodellen voor de creatieve industrie.

Net als het lectoraat Kunst en Economie richten ook de lectoraten en onderzoeksprogramma's van de Faculteit Kunst, Media & Technologie zich op nieuwe toepassingen voor de creatieve industrie. Het gaat daar met name om kennis en kunst op het gebied van creatieve ontwerpdisciplines op het snijvlak van kunst en technologie (met name game- en interactieontwerp en muziektechnologie). De resultaten van het onderzoek zijn zeer bruikbaar binnen de creatieve industrie, maar ook steeds meer in andere maatschappelijke sectoren.

Het Lectoraat Theatrale Maakprocessen heeft zich in 2012 voornamelijk gericht op interdisciplinaire theatrale maakprocessen en mixed reality technologie. Door de oprichting van het MAPLAB (zie ook pagina 41) komt deze kennis niet alleen beschikbaar voor de creatieve industrie, maar kunnen bedrijven en organisaties ook zelf aan de ontwikkeling van kennis bijdragen.

Het lectoraat Kleur in Context onderzoekt de rol van kleur in onze hedendaagse samenleving. In 2012 heeft het lectoraat zich vooral beziggehouden met The Weight of Colour: een interdisciplinair programma over kleur dat bestaat uit lezingen, masterclasses, een

filmprogramma en kunst in de openbare ruimte door internationaal bekende kunstenaars en wetenschappers. Rode draad is de manier waarop kleuren zijn verbonden aan grondstoffen, materialen en pigmenten en zij een belangrijke rol spelen in onze materiële omgeving. Deze kennis is interessant en toepasbaar voor allerlei bedrijven binnen de creatieve industrie, maar ook daarbuiten.

Onderzoek en andere maatschappelijke sectoren

Het onderzoek van HKU richt zich meer en meer op de toepassing van innovatieve ideeën in maatschappelijke sectoren die niet per definitie kunstgerelateerd zijn. De lectoraten en onderzoeksprogramma's van de Faculteit Kunst, Media & Technologie houden zich hier al geruime tijd mee bezig. Aandachtsgebieden hierbij zijn onder meer ontwikkelings-samenwerking (zoals het met Afrikaanse en Aziatische landen ontwikkelen van hoger onderwijs voor de creatieve en culturele werkvelden in die landen); intercultureel creatief ontwerpen en de maatschappelijke mogelijkheden en implicaties daarvan; en het toepassen van games en gameprincipes in andere contexten dan entertainment (zoals bijvoorbeeld in de zorg of de veeteelt).

Ook het Lectoraat Kunst en Economie begeeft zich steeds meer op dit gebied, onder meer door de ontwikkeling van modellen en strategieën van Design Thinking: hoe kan 'ontwerpendenken' toegepast worden om innovatieve oplossingen te creëren voor verschillende maatschappelijke uitdagingen?

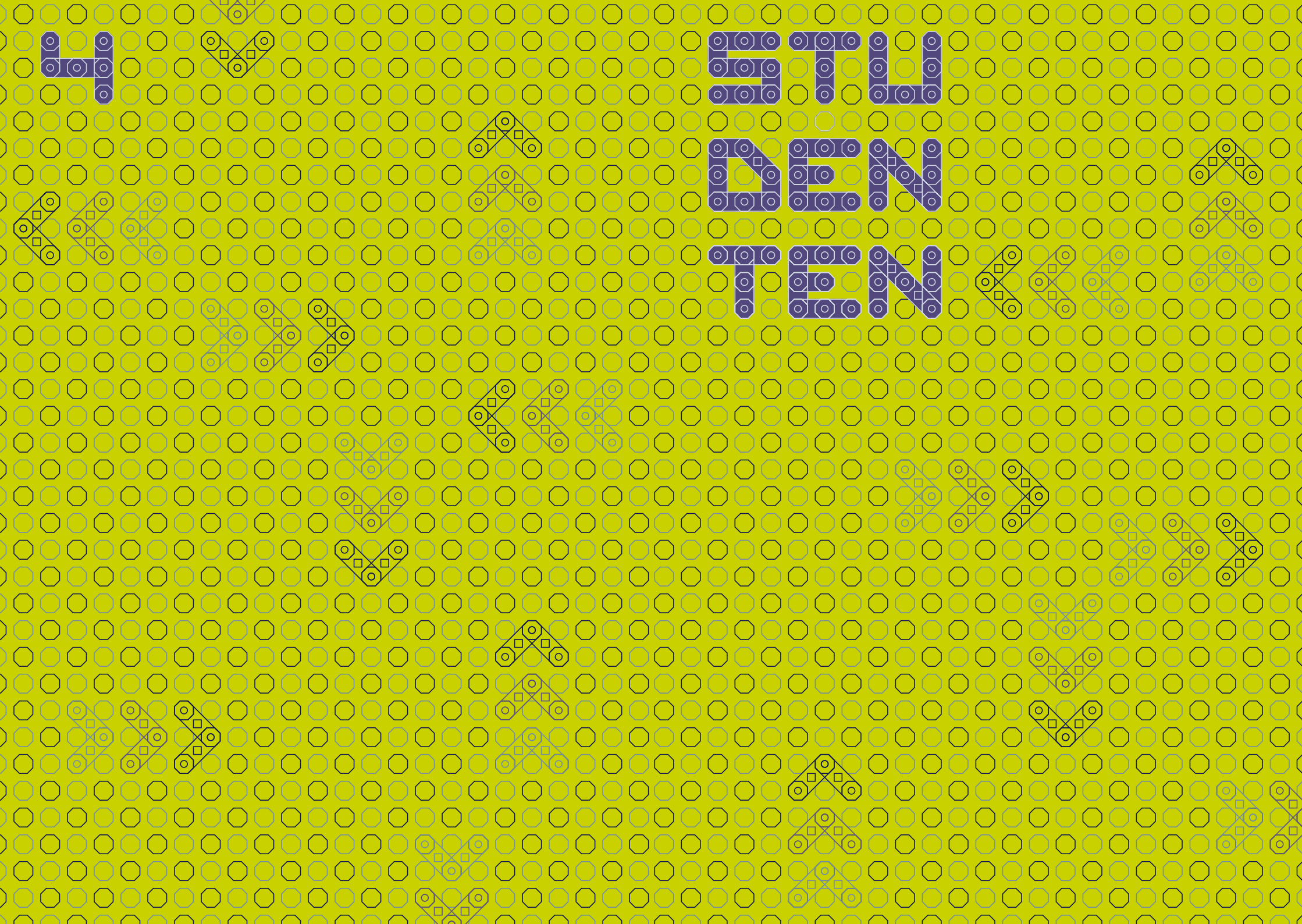
De nieuwe positionering van HKU, die is verwoord in de slogan 'De kunst van HKU, nieuwe verbindingen, nieuwe toepassingen' geeft aan dat het verrichten van onderzoek ten behoeven van andere maatschappelijke sectoren een speerpunt wordt van HKU. Dit onderzoek zal de komende jaren dan ook op allerlei fronten verder worden uitgebouwd.

INZET TEN BEHOEVE VAN ONDERZOEK

Ten behoeve van de jaarlijkse brancherapportage van de HBO-raad over onderzoek wordt elk jaar de kwalitatieve en kwantitatieve onderzoeksinzet van alle hogescholen geïnventariseerd. Op 31 december 2012 was de inzet van de HKU als volgt:

Categorie	Totaal Aantal	Totaal FTE's	Aantal
1. Lectoren	10	5,6	5
2. Docenten en andere onderzoekers	102	18,68	6
3. Promovendi	9	3,71	
4. Ondersteuning	19	7,61	
5. Studenten	306		

JONGE PROFESSIONALS

HKU biedt getalenteerde studenten de gelegenheid zich te ontwikkelen tot jonge professionals die werken vanuit een beeldend, muzikaal, teatraal, kunsttechnisch of kunsteconomisch perspectief, met bijzondere aandacht voor de nieuwe media. Ze moeten op de hoogte zijn van de ontwikkelingen in hun vakgebied, vertrouwd zijn met het werken in multidisciplinaire teams, voorbereid zijn op permanente innovatie van hun gebied, toegerust zijn om hun eigen beroepspraktijk op te zetten en in staat zijn onderzoek in te zetten in of voor hun beroepsuitoefening.

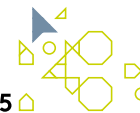
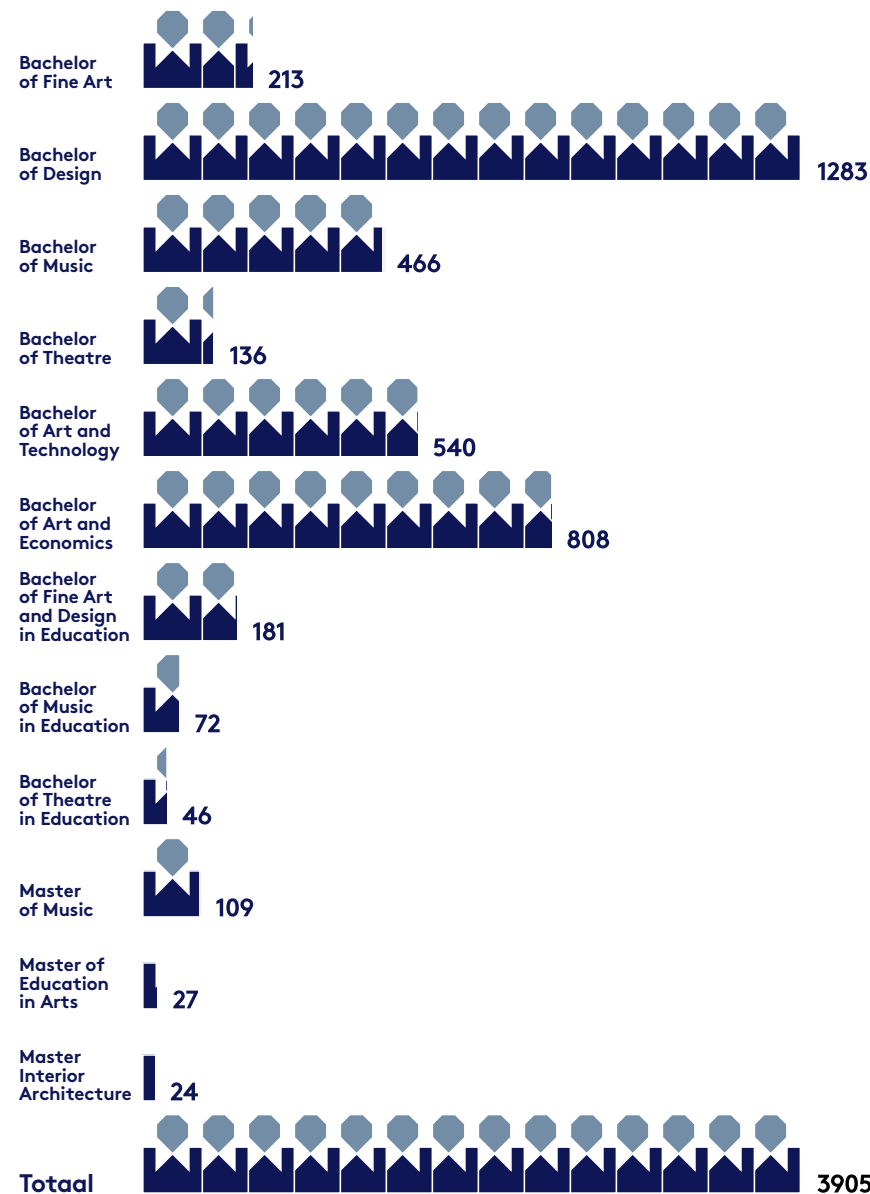
STUDENTENAANTALLEN

HKU had met ingang van het collegejaar 2012-2013 3905 studenten. Het aantal studenten is met 63 gedaald ten opzichte van het voorgaande jaar. Dit is grotendeels het gevolg van de afspraken in het kader van het Sectorplan Kunstonderwijs, waarin een reductie is afgesproken van het aantal studenten van de Bachelor of Fine Art, de Bachelor of Fine Art and Design in Education en de Bachelor of Music. De tabel op pagina 51 geeft het aantal studenten per bekostigde opleiding weer.

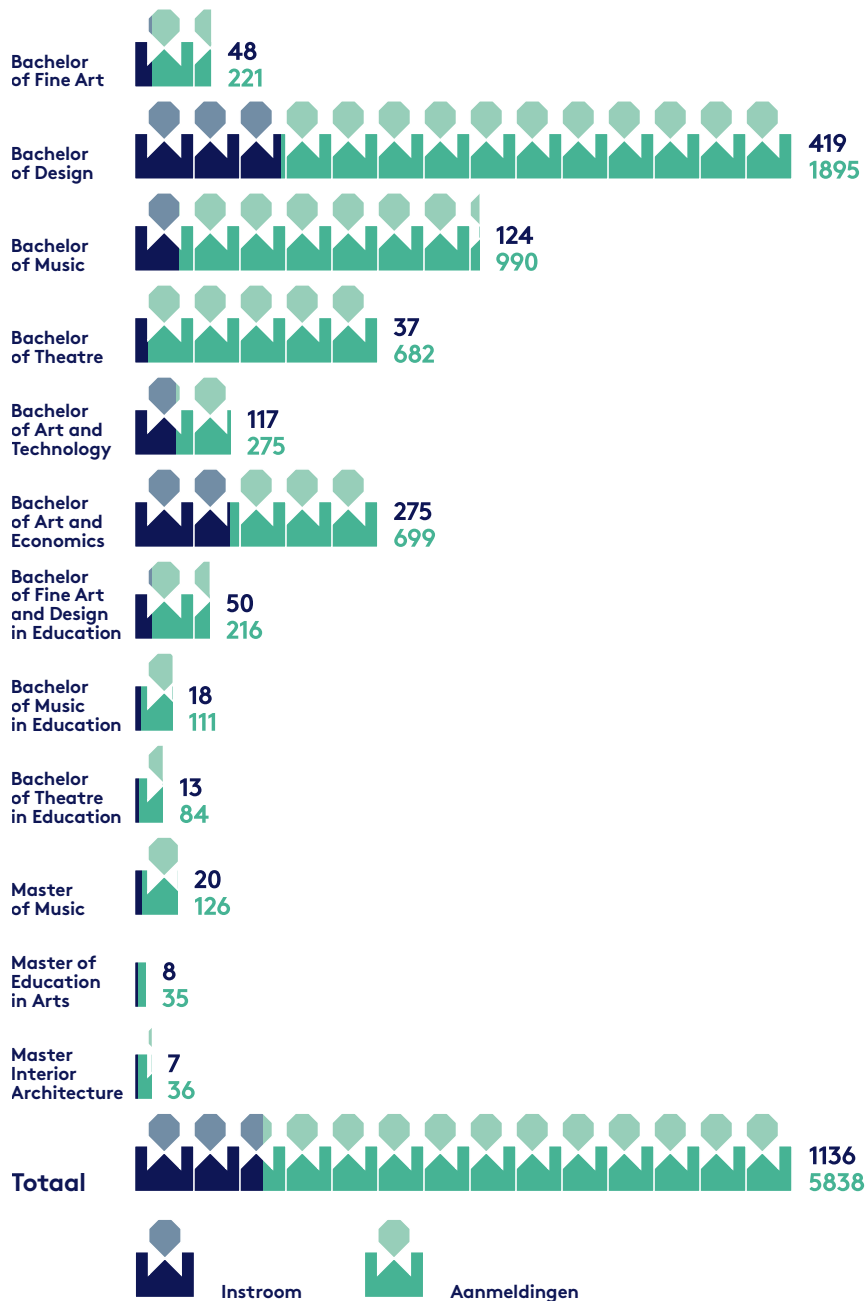
AANMELDINGEN EN INSTROOM

De vraag naar kunstonderwijs is vele malen groter dan het aanbod. Er zijn dus meer aspirant-studenten die aan HKU willen studeren dan plekken om te verdelen. De tabel op pagina 52 geeft het aantal aanmeldingen en het aantal instromers per bekostigde opleiding weer. Het aantal aanmeldingen ligt 384 lager dan het voorgaande jaar. De explosieve stijging van het aantal aanmeldingen die zich voordeed in 2009 door de invoering van Studielink is hiermee teniet gedaan. Inmiddels liggen de aanmeldingen weer op het niveau van voor de invoering van Studielink. Tevens zullen de financiële crisis, de bezuinigingen in de cultuursector en de nieuwe bekostigingsregels voor studenten die al een bachelorgraad hebben, hun invloed gehad hebben op de daling van het aantal aanmeldingen. Het aantal instromers ligt 108 lager dan in 2011. Dit komt grotendeels door de genoemde reductie van de studenten-aantallen in het kader van het Sectorplan Kunstonderwijs.

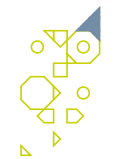
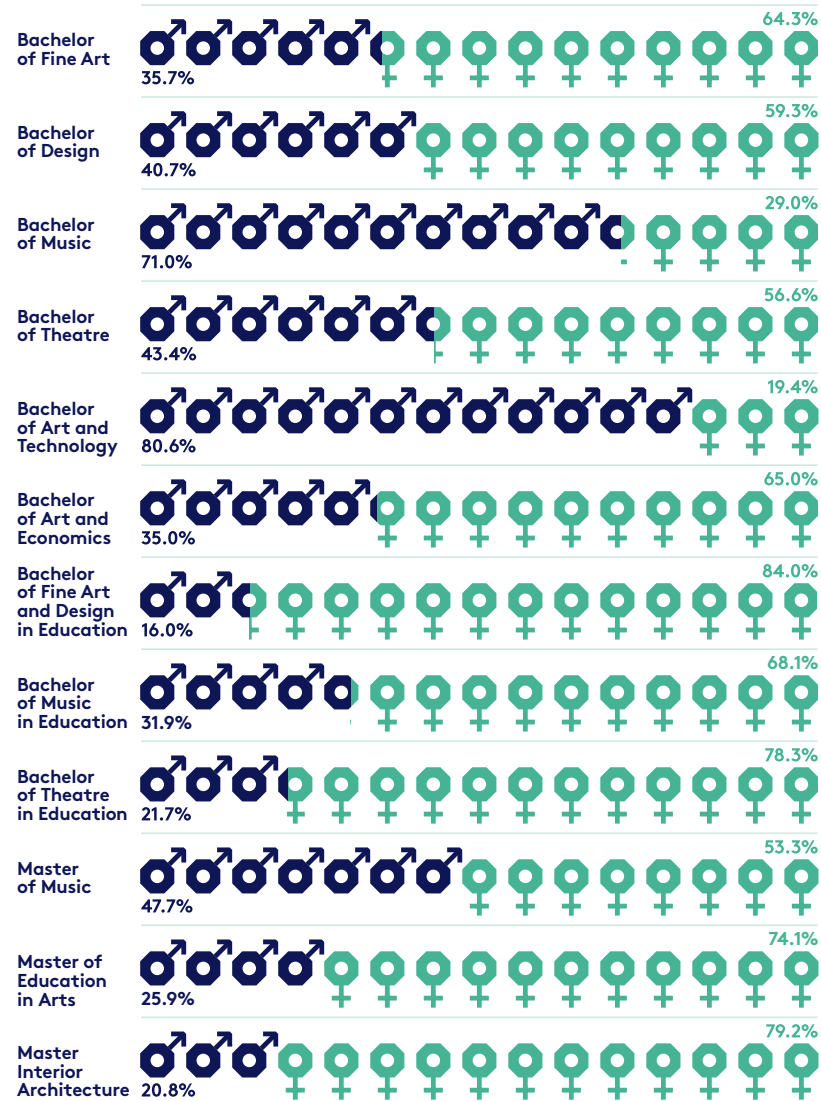
Totaal aantal studenten 2012 per bekostigde opleiding (peildatum 1 oktober 2012)

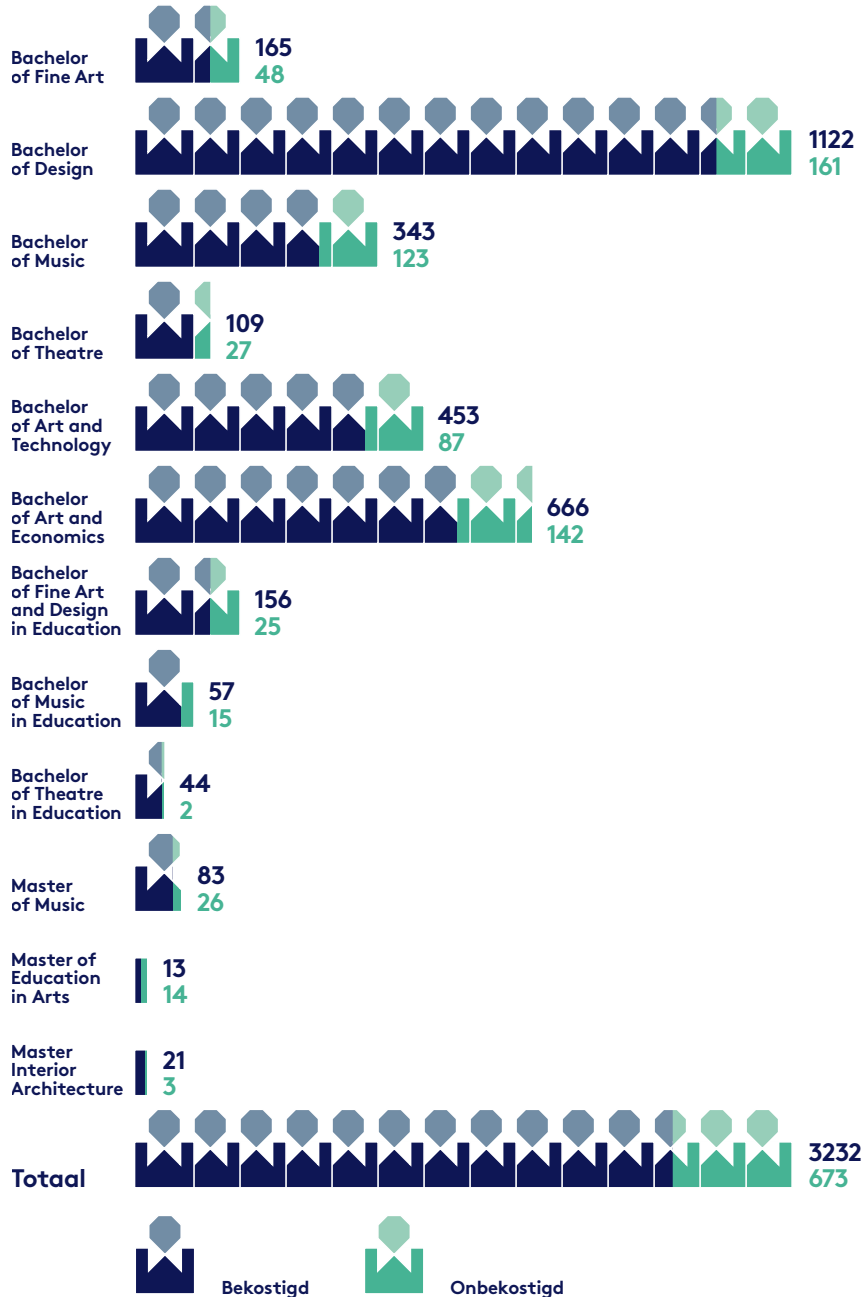
Aanmeldingen en instroom 2012 (peildatum 1 oktober 2012)

Verdeling man-vrouw per bekostigde opleiding (peildatum 1 oktober 2012)

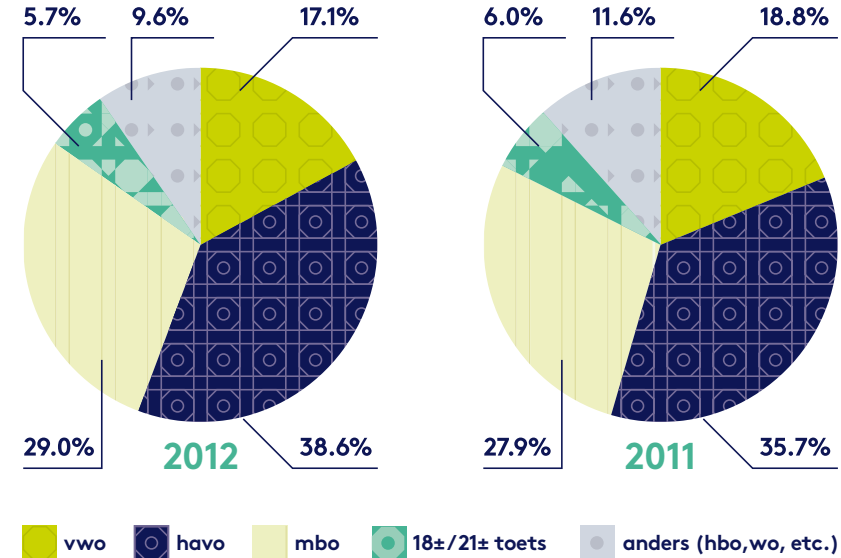
Overzicht bekostigde vs. onbekostigde studenten per bekostigde opleiding (peildatum 1 oktober 2012)

VOOROPLEIDING

Bij de selectie van studenten draait het vooral om het ontwikkelbare talent van de kandidaten. De vooropleiding speelt een minder prominente rol. Daardoor kunnen de percentages van de vooropleiding per jaar verschillen.

Vooropleiding instromers 2012 t.o.v. 2011 (peildatum 1 oktober 2012 en 2011)

SELECTIE

HKU streeft ernaar in elk vakgebied de beste studenten binnen te halen, die het meest zullen profiteren van het onderwijs dat HKU biedt. Selecties zijn daarvoor een belangrijk middel.

Op drie momenten worden er keuzes gemaakt: bij de toelating is er selectie van potentieel getalenteerden; bij het propedeutisch examen wordt geselecteerd wie er echt kunnen profiteren van het aangeboden onderwijs; bij het eindexamen tenslotte is er selectie op behaald niveau.

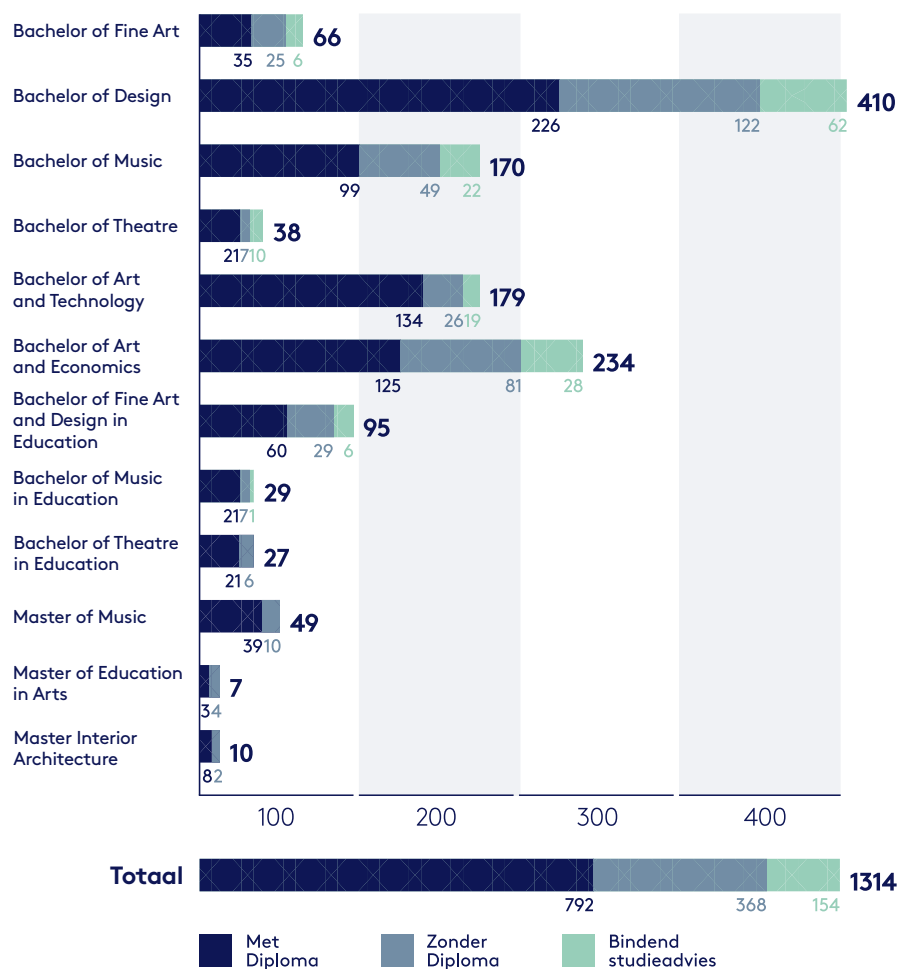
De selecties bij HKU variëren van audities bij de faculteiten Muziek en Theater tot portfolio-beoordelingen en extra opdrachten bij de faculteiten Beeldende Kunst en Vormgeving en Kunst, Media & Technologie. De Faculteit Kunst en Economie selecteert studenten door middel van een (vrijwillig) groepsassessment of, voor degenen die daar niet aan mee willen doen, door middel van loting door DUO.

UITSTROOM

HKU gaat er vanuit dat alle studenten die de propedeuse behalen en zich inzetten om het maximale uit zichzelf te halen, in principe het einddiploma kunnen behalen. Het eindexamen is in hoofdzaak een instrument voor niveaubewaking. Uitval in de hoofdphase zou dan ook vooral een oorzaak moeten zijn van persoonlijke omstandigheden. In de tabel 'Uitstroom 2012' is te zien hoeveel studenten HKU hebben verlaten met diploma, zonder diploma (eigen keuze om te stoppen) of met een bindend studieadvies (BSA).

Uitstroom 2012 per bekostigde opleiding

Studenten

RENDEMENTEN

HKU hecht eraan dat studenten hun studietijd optimaal benutten en dat zij de studie afronden in de tijd die ervoor staat. Er wordt dan ook veel aandacht besteed aan de studeerbaarheid van de opleidingen en het nauwgezet volgen van de ontwikkeling van de student. De rendementen van HKU liggen hierdoor over het algemeen boven het landelijk gemiddelde. In de onderstaande tabel is te zien welke vijfjaars en achtjaars rendementen de afzonderlijke opleidingen behalen.

Rendementen per opleiding in vergelijking met de landelijke gemiddelden (peildatum oktober 2012)

Studie richtingen	HKU 5 jaar	KUO 5 jaar	HKU 8 jaar	KUO 8 jaar
Bachelor of Fine Art	57.1%	62.7%	75.6%	68.7%
Bachelor of Design	67.7%	59.1%	81.0%	75.8%
Bachelor of Music	66.7%	64.0%	87.4%	72.0%
Bachelor of Theatre	62.5%	71.1%	96.2%	88.7%
Bachelor of Fine Art and Design in Education	69.2%	58.5%	79.3%	76.9%
Bachelor of Music in Education	100%	72.0%	100%	83.9%
Bachelor of Theatre in Education	100%	69.2%	100%	96.2%
Master of Music	81.8%	83.6%	78.4%	83.1%
Master of Education in Arts	*	*	*	*
Master Interior Architecture	*	*	*	*
	HKU 5 jaar	HCO 5 jaar	HKU 8 jaar	HCO 8 jaar
Bachelor of Art and Economics	63.5%	48.3%	77.6%	68.7%
	HKU 5 jaar	HTNO 5 jaar	HKU 8 jaar	HTNO 8 jaar
Bachelor of Art and Technology	69.3%	53.3%	76.3%	71.1%

* = geen cijfers beschikbaar

KUO = Kunstonderwijs

HCO = Hoger Economisch Onderwijs

HTNO = Hoger Technisch en Natuurwetenschappelijk Onderwijs

MEDEWERKERS INGESCHREVEN ALS STUDENT

Per oktober 2012 stonden er vijf HKU-medewerkers ingeschreven als student voor het studiejaar 2012-2013. Vier van hen volgden de Master of Education in Arts, de vijfde volgde de Master of Music.

WERVING

HKU streeft ernaar de juiste student op de juiste plaats te krijgen. Naast uitgebreide selecties is persoonlijke voorlichting hierbij een belangrijk middel. HKU reist veel naar scholen om daar gerichte voorlichting te geven aan kleine groepen potentiële studenten. Daarnaast zijn uiteraard de open dagen uitstekende momenten om potentiële studenten in contact te brengen met huidige studenten.

Na een geslaagde eerste editie van het magazine HKU 24/7 is in september 2012 de tweede editie gelanceerd. In HKU 24/7 vertellen negen eerstejaars studenten hoe het is om aan HKU te studeren. Tevens komen zeven alumni aan het woord over hun leven na HKU. Hiermee geeft HKU potentiële studenten realistische achtergrondinformatie over wat er tijdens en na een studie komt kijken bij een kunstopleiding. Aan dit magazine is een Facebookproject gekoppeld, waarbij de studenten uit het magazine verslag doen van hun leven aan en rondom HKU. Aankomend studenten kunnen lid worden van de 'fanpages' van de studenten en hen via hun Facebook-prikbord of via persoonlijke berichten vragen stellen over bijvoorbeeld toelatingsprocedures, vakken, lesopdrachten etc. Deze laagdrempelige manier van interactie tussen studenten en aankomend studenten blijkt in een behoefte te voorzien. De studenten uit de eerste editie kregen veel vragen van aankomend studenten en leverden een schat aan realistische content over studeren aan HKU. De kinderziektes uit het eerste jaar, vooral technische problemen met Facebook, zijn inmiddels opgelost. De tweede editie van deze Facebookblogs loopt sinds de start vlekkeloos.

HKU heeft zich in 2012 uitgebreid verdiept in de eisen rondom de binnenkort verplichte voorlichtingsbijsluiter 'Studie in cijfers'. Gebleken is dat de verplichte informatie vaak geen recht doet aan de situatie in de kunstpraktijk. Zo biedt de bijsluiter niet de mogelijkheid om bij CROHO-opleidingen met veel verschillende afstudeervarianten (bijvoorbeeld de Bachelor of Design) te differentiëren naar vakgebied, terwijl daarin grote verschillen kunnen voorkomen. Zo kan het arbeidsmarktperspectief van modeontwerpers wezenlijk anders zijn dan dat van fotografen of grafisch vormgevers. HKU zit inmiddels samen met ArtEZ, de Design

Academy en de AHK in een werkgroep die kijkt op welke manier de bijsluiter voor het kunstonderwijs opgezet kan worden zodat hij voldoet aan de eisen én recht doet aan de dynamiek van het kunstonderwijs.

WIJZIGINGEN IN DE WETTELIJKE KADERS

De wetwijzigingen die worden doorgevoerd in het hoger onderwijs en die rechtstreeks invloed hebben op studenten, worden binnen HKU behandeld door het Studenten Service Centrum (SSC).

De in 2011 ingevoerde *Wet Verhoging Collegegeld Langstudeerders* is in 2012 weer teruggedraaid. Studenten zijn door het SSC steeds op de hoogte gehouden van de laatste ontwikkelingen rondom de wetgeving. Daarnaast heeft het SSC zorggedragen voor de administratieve afhandeling van de herziening van deze wet.

De invoering van de *Wet Onderwijsnummer (WON)* en daarmee de invoering van een Persoonsgebonden Nummer (PGN) in het onderwijs hebben geleid tot het ontwikkelen en invoeren van het Basisregister Hoger Onderwijs (BRON-HO). Dit betekent een modernisering en vereenvoudiging van de elektronische gegevensuitwisseling tussen hoger onderwijsinstellingen, Studielink en de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Het gaat hierbij om het inwinnen en verwerken van inschrijvingen en graden, het leveren van de indicatie soort collegegeld aan de instelling, het leveren van de status toekenning aan de instelling en het ondersteunen van de aanmeldingen van studenten voor wat betreft persoonsgegevens, vooropleidingen en indicatie soort collegegeld.

De onderwijsinstellingen, Studielink en DUO moeten hiervoor hun systemen aanpassen. In dit kader is in 2012 de HKU-projectgroep BRON-HO van start gegaan. Het SSC werkt hierbij nauw samen met DUO, Studielink en de leverancier van Osiris.

Na een reeks ketentesten, aanpassingen in systemen en data-synchronisatie moet in de december 2013 de definitieve landelijke conversie plaatsvinden.

ALUMNI

Alumni zijn van grote waarde voor HKU en HKU wil waardevol zijn voor alumni. Daarom betrekken alle faculteiten op verschillende manieren alumni bij de organisatie van de opleidingen. Zo worden alumni bijvoorbeeld ingezet als gastdocent, fungeren ze als externe opdrachtgevers voor studentenprojecten, worden ze betrokken bij onderzoeken van lectoraten en nemen ze plaats in raden van advies van de faculteiten. Ook hebben meerdere faculteiten werkervaringsplaatsen voor alumni of zetten zij alumni in voor tijdelijke projecten.

Het aanbieden van activiteiten voor alumni is bij HKU van oorsprong per opleiding georganiseerd. Opleidingen houden bijvoorbeeld netwerkborrels rondom evenementen, speciale alumnidagen of expertmeetings voor en door alumni. Voorop staat hierbij dat de bijeenkomsten van toegevoegde waarde moeten zijn voor alumni en hun netwerken.

Daarnaast heeft HKU ook een aantal gezamenlijke faciliteiten voor alumni, zoals een online alumni-platform (<http://alumni.hku.nl>) met onder meer een vacaturebank, een activiteiten- en cursusoverzicht, een toegang tot alumni-netwerken en een wegwijzer voor starters. Daarnaast beschikt HKU over een crm-systeem waarmee de gegevens van alumni actueel gehouden kunnen worden. Via dit systeem, gekoppeld aan een mailprogramma, worden alumni op de hoogte gehouden van HKU-nieuws en -activiteiten.

PROFILERINGSFONDS

Het profileringsfonds van HKU ondersteunt studenten die door bijzondere familieomstandigheden, ziekte of bestuurstaken niet optimaal hebben kunnen studeren.

Financiële ondersteuning studenten in 2012

Categorie	Aantal studenten	Bedrag
Familieomstandigheden	3	€ 3460,99
Bestuur	10	€ 2850,00
Ziekte	1	€ 266,23
Totaal	14	€ 6577,22

INTERNATIONALE STUDENTEN-MOBILITEIT

Studenten naar het buitenland

Van alle HKU-studenten verbleef 6% (225 studenten) in 2012 ten behoeve van hun studie een periode in het buitenland (2011: 221 studenten). Het gaat hier om studenten van wie de buitenlandse studieperiode door HKU erkend wordt door toekenning van studiepunten. Binnen de uitwisselingsprogramma's gaan studenten vooral naar Europa, de Verenigde Staten, Japan, India, Nieuw-Zeeland en Australië. Voor stages, onderzoeks- en ontwikkelingsamenwerkingsprojecten reizen ze daarnaast ook naar uiteenlopende landen in Azië, Zuid- en Midden-Amerika en Afrika.

Aantal HKU-studenten in het buitenland in 2012, onderverdeeld naar studieactiviteit

	Aantal
Studie	25
Stage	76
Onderzoek/project	124
Totaal	225

Aantal HKU-studenten in het buitenland in 2012 per faculteit

Faculteit	Aantal
Beeldende Kunst en Vormgeving	34
Kunst en Economie	51
Kunst, Media & Technologie	78
Muziek	18
Theater	44
Totaal	225

Fondsen en beurzen

Het Jan van Scorelfonds van HKU verstrekt beurzen voor studie, stages en projecten voor zover deze niet ondersteund kunnen worden door andere fondsen. Het gaat dan voornamelijk om studentenuitwisselingen, stages en projecten buiten Europa. Daarnaast betreft het ook kortere projecten en studietrajecten zowel binnen als buiten Europa, voor zover ze niet in aanmerking komen voor een Erasmusbeurs.

In 2012 maakten 147 studenten gebruik van een Jan van Scorelbeurs. 32 studenten ontvingen een Erasmusbeurs via het Leven Lang Leren-programma van de EU.

Een aantal studenten Games en Interactie hebben een Level Up-beurs (voor jonge en toekomstige talenten binnen de game-industrie) ontvangen voor een buitenlandse studieperiode.

Uitwisselingsstudenten uit het buitenland

In 2012 studeerden 65 buitenlandse uitwisselingsstudenten voor een periode van drie maanden tot een jaar aan HKU. Het grootste deel van de uitwisselingsstudenten komt uit Europa en maakt gebruik van het Leven Lang Leren/Erasmus-programma. De meeste buitenlandse uitwisselingsstudenten kwamen dit jaar uit Spanje, Finland en Groot-Brittannië. Ook ontving HKU-studenten uit Australië, India, Japan en de Verenigde Staten van niet-Europese partnerinstellingen waarmee HKU bilaterale uitwisselingscontracten heeft afgesloten.

Aantal buitenlandse uitwisselingsstudenten aan de HKU in 2012 per faculteit

Faculteit	Aantal
Beeldende Kunst en Vormgeving	27
Kunst en Economie	0
Kunst, Media & Technologie	12
Muziek	25
Theater	1
Totaal	65

Huisvesting

In 2012 heeft het Studenten Service Centrum voor 39 buitenlandse studenten bemiddeld in huisvesting: 22 uitwisselingsstudenten en 17 masterstudenten. Zij maken gebruik van het woningaanbod en de diensten van de SSH Utrecht.

RECHTSBESCHERMING STUDENTEN

HKU heeft de rechtsbescherming voor studenten ingericht conform de *Wet op het Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek*. Het Bestuursbureau functioneert als centraal loket voor alle beroepen, bezwaren en klachten. Beroepen over onderwijsinhoudelijke geschillen worden geheel behandeld door een onafhankelijk College van Beroep voor de Examens. Daarnaast heeft HKU een interne Geschillenregeling voor bezwaren over niet onderwijsinhoudelijke besluiten van organen van HKU, en kent HKU een Klachtenregeling Ongewenst Gedrag. Algemene klachten worden op zorgvuldige wijze behandeld onder toezicht van het College van Bestuur. HKU heeft in 2012 een klokkenluidersregeling vastgesteld conform de *Branchecode Governance Hogescholen*.

Overzicht klachten bij College van Beroep voor de Examens

	Aantal	
Bindend Studieadvies	15	
Niet toegelaten	4	
Besluit examencommissie tegen het volgen van een vak	1	
Verzoek om alternatief tentamen	1	
Beoordeling examen/werkschouw	4	
Totaal	25	8
	Schikking	Ingetrokken
	Voorzittersuitspraak	Zitting College voor Beroep van de Examens
	Besluit College van Beroep voor het Hoger Onderwijs	
	2 niet ontvankelijk	5 gegrond
	1 ongegrond	3 ongegrond
		1 niet ontvankelijk
		1 ongegrond, wel compensatie
		2 HKU in gelijk gesteld
		2 niet ontvankelijk

Klachten

Studenten

Geschillenregeling

Het College van Bestuur ontving in 2012 twaalf bezwaren van studenten in verband met de hoogte van het collegegeld en tussentijdse in- en uitschrijving. In tien gevallen is een minnelijke schikking bereikt, een bezwaar is ongegrond verklaard en een bezwaar is komen te vervallen vanwege een wetswijziging.

Klachten

Het Bestuursbureau ontving in 2012 in totaal zeven klachten die namens het College van Bestuur zijn behandeld en afgehandeld door (de medewerker van) het onderdeel tegen wie de klacht was gericht. Deze procedure is conform het Studentenstatuut en het Bestuurs- en Beheerreglement, waarin wordt bepaald dat degene met een klacht zich in eerste instantie wendt tot degene tegen wie de klacht is gericht. Eén klacht is niet afgehandeld maar doorverwezen naar het College van Beroep voor de Examens.

HKU heeft geen klachten ontvangen in het kader van de Klachtenregeling Ongewenst Gedrag.

S

MEDE

WER

TERS

GEVOERD PERSONEELSBELEID

In de cao-hbo is vastgelegd dat de hogeschool minimaal 1,15% van de brutoloon som besteedt aan decentrale arbeidsvoorwaarden. Voor HKU zou dat dat in 2012 neerkomen op € 278.398. In werkelijkheid is in 2012 een totaalbedrag van € 1.571.133 (6,49 % van de brutoloon som) besteed in het kader van decentrale arbeidsvoorwaarden. In het lokale cao-overleg zijn afspraken gemaakt over het gevoerde beleid. De belangrijkste onderwerpen in het kader van de decentrale arbeidsvoorwaarden zijn:

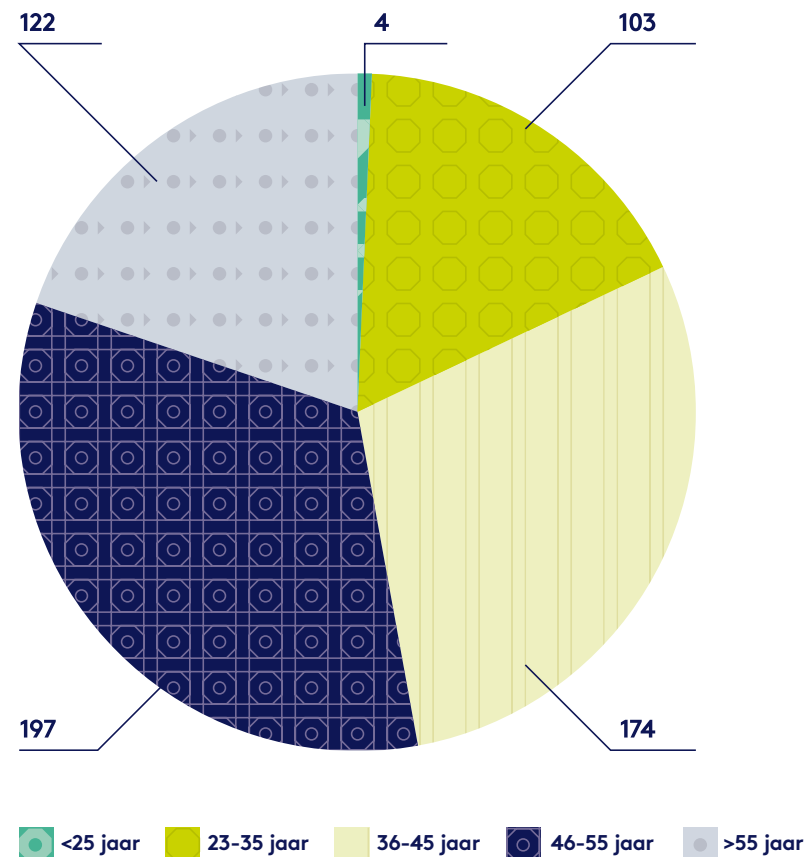
- ▶ Betaald ouderschapsverlof: hieraan is 0,41% van de brutoloon som besteed.
- ▶ Ouderenbeleid: in 2005 heeft het College van Bestuur besloten een regeling te treffen voor medewerkers van 56 jaar of ouder. Deze medewerkers kregen de mogelijkheid uiterlijk op 1 december 2005 gebruik te maken van de FPU-regeling waarbij HKU de FPU aanvult tot 80% van het laatst verdiende salaris. In 2012 bedroegen de totale kosten van deze aanvullingen € 832.261 (3,47 % van de brutoloon som). Op grond van de cao-hbo is er een Seniorenregeling Onderwijs-personeel (SOP). Deze biedt medewerkers boven een bepaalde leeftijd de mogelijkheid een aantal uren per week minder te werken, met behoud van salaris. In 2012 is hieraan 0,72 % van de brutoloon som besteed (€ 174.301).
- ▶ Doelgroepen: de maatregelen ten behoeve van arbeidsgehandicapten zijn in 2012 gecontinueerd. Het betreft onder andere een vervoersvoorziening, aanpassingen aan de gebouwen en het aanschaffen en verstrekken van hulpmiddelen. De totale kosten hiervoor bedragen € 140.485. De totale uitgaven voor het doelgroepenbeleid komen uit op 0,58 % van de brutoloon som.
- ▶ Reiskosten woon-werkverkeer: in 2012 is € 465.600 uitgegeven aan reiskosten woon-werkverkeer, 1,92% van de brutoloon som. Deze kosten bestaan uit een vaste maandelijkse vergoeding of een verstrekte ov-jaarkaart.

KENGETALLEN PERSONEEL

Eind 2012 had HKU 600 mensen in dienst (340,6 fte). 50,8% hiervan is man, 49,2% is vrouw. De gemiddelde leeftijd is 46 jaar.

In totaal besteedde HKU € 23.466.378 aan salarissen en sociale lasten, 63,6 % van de totale uitgaven.

Leeftijdsopbouw Personeel HKU 2012

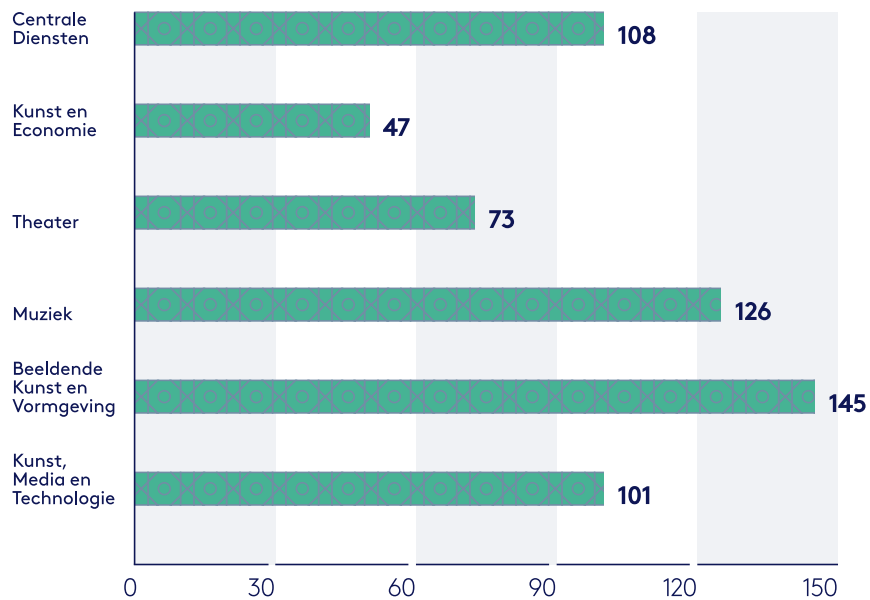
Verdeling medewerkers naar betrekkingsovervang

Betrekkingsovervang in fte	Aantal medewerkers
< 0.3	153
≥ 0.3 / < 0.5	91
≥ 0.5 / < 0.7	120
≥ 0.7 / < 1.0	147
≥ 1.0	89

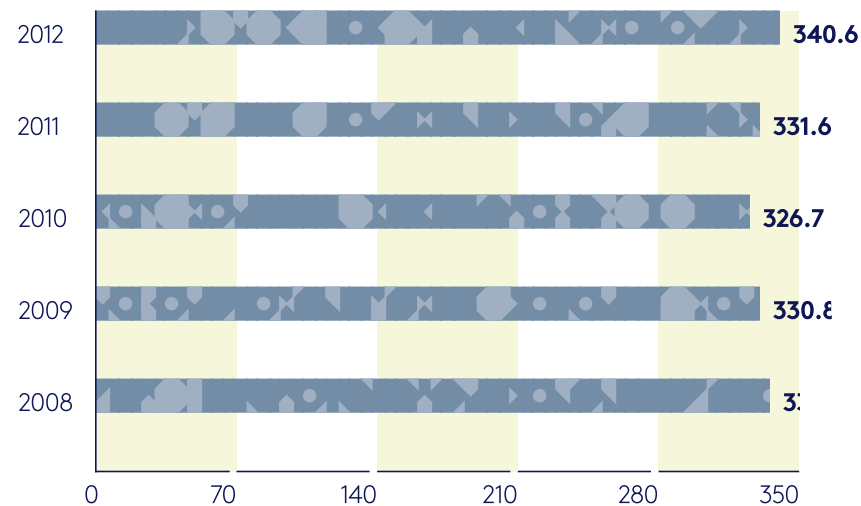
Verdeling personeel over de locaties in fte

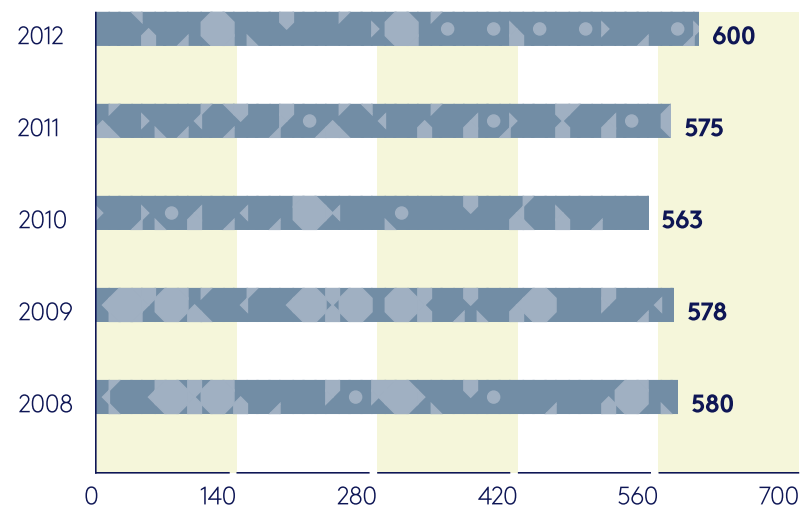
Verdeling personeel over de locaties in aantal personen

Ontwikkeling personeelsbestand in aantal fte

Ontwikkeling personeelsbestand in aantal personen

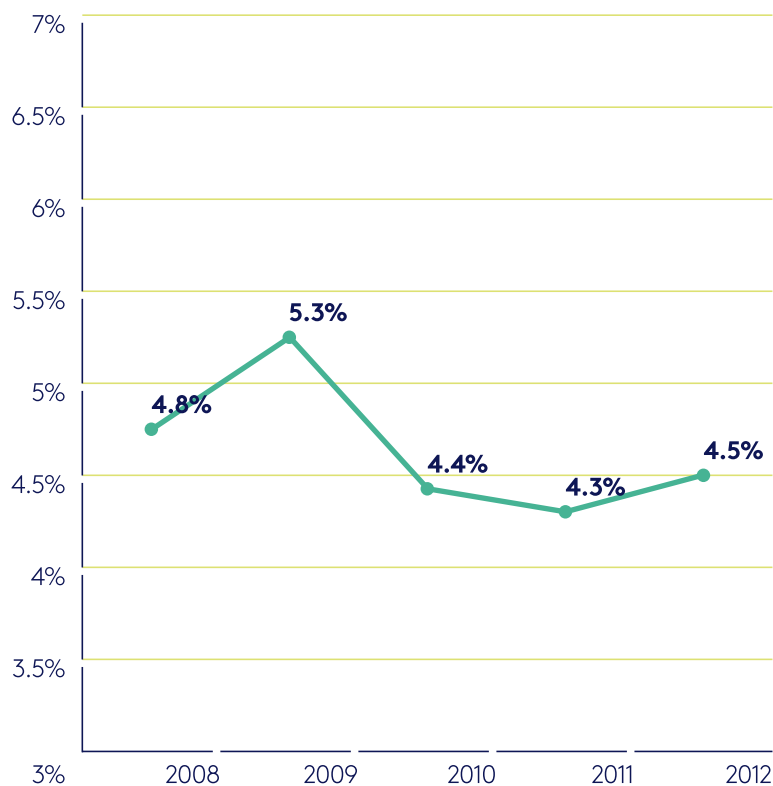

ZIEKTEVERZUIM

Het ziekteverzuim, exclusief zwangerschapsverlof, is in 2012 met 4,5% ongeveer gelijk gebleven aan 2011. Binnen HKU is nauwelijks sprake van werkgebonden verzuim. De verzuimfrequentie van 1,2 is vrijwel gelijk aan die van 2011. Net als in voorgaande jaren bestaat het ziekteverzuim hoofdzakelijk uit kort verzuim (minder dan 7 dagen).

Het actieve ARBO-beleid is in 2012 gecontinueerd. Zo wordt er veel aandacht besteed aan preventie. Er worden trainingen aangeboden op het gebied van omgaan met stress en er worden voor de medewerkers yogalessen georganiseerd. Ook kunnen medewerkers met korting gebruik maken van een sportcentrum. Om (langdurig) verzuim te voorkomen is via de ziektekostenverzekeraar Zilveren Kruis Achmea een aantal preventieve trajecten ingezet.

Ontwikkeling ziekteverzuim 2008-2012

GASTDOCENTEN

HKU streeft ernaar het onderwijsprogramma zo nauw mogelijk aan te laten sluiten bij de beroepspraktijk. Dit wordt onder meer gerealiseerd door het, vanwege specifieke kennis of vaardigheden, inhuren van gastdocenten. In 2012 is in totaal € 2.832.634 uitgegeven aan het inhuren van gastdocenten.

FUNCTIONERINGS- EN BEOORDELINGS- GESPREKKEN

De regeling 'Functioneringsgesprekken HKU' heeft tot doel te stimuleren, belemmeringen weg te nemen en de persoonlijke ontwikkeling van de werknemers te bevorderen. Onderwerpen die tijdens het functioneringsgesprek onder andere aan de orde komen zijn:

- Taakstelling en de (jaar-)taakbelasting
- Deskundigheidsbevordering
- Persoonlijk ontwikkelingsplan

Functioneringsgesprekken worden één keer per jaar gehouden.

Een beoordelingsgesprek vindt in ieder geval plaats als vastgesteld moet worden of de werknemer in aanmerking komt voor een dienstverband voor onbepaalde tijd of voor een jaarlijkse periodieke verhoging van het salaris. Dit beoordelingsgesprek wordt gevoerd op grond van de 'Beoordelingsregeling HKU'.

Mede naar aanleiding van de gehouden functioneringsgesprekken is in 2012 € 170.368 aan deskundigheidsbevordering besteed.

SECUNDAIRE ARBEIDSVORWAARDEN

De belangrijkste secundaire arbeidsvoorwaarden binnen HKU zijn:

- Levensloopregeling
- Reiskostenvergoeding woon-werkverkeer
- Fiscale salderingsregeling reiskosten woon-werkverkeer
- Fietsregeling
- Gedeeltelijk betaald ouderschapsverlof
- Uitgebreide scholingsmogelijkheden
- Diverse collectieve verzekeringen

Gebruik van enkele secundaire arbeidsvoorwaarden:

Levensloopregeling	7 deelnemers
Reiskostenvergoeding	
Woon-werkverkeer	€ 465.600
Fiscale salderingsregeling	
Reiskosten woon-werk	407 deelnemers
Fietsregeling	61 deelnemers
Gedeeltelijk betaald	
Ouderschapsverlof	16 medewerkers

STAFONTWIKKELING

Stafontwikkeling is bij HKU verdeeld onder twee organisatieonderdelen: de afdeling Stafontwikkeling en het Expertisecentrum Educatie.

De afdeling Stafontwikkeling ontwikkelt en organiseert vaardigheids-cursussen voor HKU-personeel, zoals timemanagement, computer-cursussen en taalvaardigheids-cursussen. Daarnaast biedt de afdeling ook coaching en maatwerktrajecten en is ze aanspreekpunt voor subsidies op het gebied van stafontwikkeling, zoals de regeling 'Promoveren in het HBO' van de Stichting Mobiliteitsfonds HBO.

Scholingsprogramma's voor docenten worden sinds 2012 ontwikkeld en uitgevoerd door het Expertisecentrum Educatie. Het centrum ontwikkelt cursussen en maatwerktrajecten op het gebied van onder andere didactic, curriculumontwikkeling, toetsen en beoordelen.

Het trainingsaanbod wordt ieder jaar opgesteld in samenspraak met diverse medewerkers, afdelingshoofden en de faculteitsbestuurders.

MEDEWERKERS-TEVREDENHEIDSONDERZOEK

HKU heeft in 2012 een medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) gehouden. Het MTO is uitgevoerd in de eerste helft van maart 2012 en was gericht op de medewerkers met een dienstverband aan HKU. 399 medewerkers hebben het onderzoek ingevuld, een respons van circa 69% van het totaal aantal medewerkers. De resultaten zijn vervolgens ingezet voor diverse doelen, zoals het ondersteunen van

accreditatietrajecten, het verder ontwikkelen van het personeelsbeleid en het arbeidsomstandighedenbeleid.

INTERNATIONAAL

Diverse HKU-docenten hebben in het buitenland les gegeven of studenten begeleid in het kader van onderzoeks- en ontwikkelingssamenwerkingsprojecten. Diverse faculteiten hebben buitenlandse gastdocenten en medewerkers van internationale (onderwijs)organisaties ontvangen. Tevens bezochten HKU-medewerkers als spreker of deelnemer verschillende conferenties en symposia in het buitenland.

In het kader van het Leven Lang Leren-programma van de EU hebben twaalf HKU-medewerkers gebruik gemaakt van een Erasmusbeurs voor Teaching Assignment of Staff Training via het Leven Lang Leren-programma van de EU.

KLACHTEN-REGELINGEN MEDEWERKERS

Ten behoeve van de rechtsbescherming van medewerkers kent HKU een eigen Geschillenregeling en een Klachtenregeling Ongewenst Gedrag. HKU heeft in 2012 een klokkenluidersregeling vastgesteld conform de *Branchecode Governance Hogescholen*.

Bij het College van Bestuur zijn twee bezwaren van medewerkers binnengekomen die betrekking hadden op beëindiging van arbeidsovereenkomsten. In één geval is een schikking getroffen, in een ander geval heeft de Geschillencommissie het bezwaar ongegrond verklaard. Dat besluit is overgenomen door het College van Bestuur.

Een medewerker heeft een klacht ingediend bij het Bestuursbureau. Deze klacht is namens het College van Bestuur behandeld en afgehandeld door (de medewerker van) het onderdeel tegen wie de klacht was gericht.

HKU heeft geen klachten ontvangen in het kader van de Klachtenregeling Ongewenst Gedrag.

6

**FACI
LITES
TEN**

HUISVESTING

Het huisvestingsbeleid van HKU richt zich op het realiseren en in stand houden van passende werk- en studievoorzieningen tegen beheersbare kosten.

Vijf factoren vormen de basis voor het beleid:

- interne organisatie;
- historisch bepaalde situaties;
- specifieke (huisvestings)eisen van de verschillende faculteiten;
- financiële en wettelijke randvoorwaarden;
- ontwikkelingen in het hoger (kunstvak)onderwijs.

Een belangrijke doelstelling van het locatiebeleid van HKU, zoals die ten tijde van de fusie eind jaren '80 was geformuleerd, is dat elke faculteit werkt vanuit een basislocatie met eventuele bijgebouwen in de directe omgeving. Hierop zijn vier uitzonderingen:

- de Beiaardschool, onderdeel van de Faculteit Muziek. Deze bevindt zich in Amersfoort.
- de Bachelor of Fine Art en de Bachelor of Fine and Design in Education. Deze zijn gedeeltelijk gehuisvest op de Tractieweg in Utrecht.
- de loods gelegen aan de Koningsweg in Utrecht. Deze loods is in 2011 in gebruik genomen voor de huisvesting van een tweetal spellokalen, een projectruimte en ruimte ten behoeve van opslag.
- MAPLAB, het onderzoekslab van de Faculteit Theater. Dit lab is tijdelijk gehuisvest aan de Kapelweg in Utrecht.

Huisvestingsvoorzieningen

Huisvesting is in eerste instantie een voorziening voor het onderwijs. Iedere faculteit stelt specifieke eisen aan huisvesting. HKU houdt daar rekening mee bij de instandhouding en verbetering van de huisvesting. Daarnaast richt het voorzieningenbeleid zich op de instandhouding van een goed en veilig gebouwenbestand.

Verhouding huur en panden in eigendom

Een evenwichtige combinatie van eigendom en huur van panden zorgt voor spreiding van de capaciteitsrisico's. Ongeveer 20% van de beschikbare vierkante meters wordt door HKU gehuurd. HKU verhuurt zelf ook een deel van de ruimte die zij in eigendom heeft aan de Oude Amersfoortseweg te Hilversum (Faculteit Kunst, Media & Technologie). Het vloeroppervlak dat HKU in het pand niet in gebruik heeft, is beschikbaar voor verhuur aan derden. In 2012 was circa 1800 m2 vloeroppervlak verhuurd.

Gebouwenbestand HKU in 2012

Locatie	Plaats	Faculteit	Huur, Eigendom of Bruikleen	Bruto vloeroppervlak in m2	Netto functioneel oppervlak in m2
Lange Viestraat 2	Utrecht	Centrale bureaus en diensten, Faculteit Kunst en Economie	H	6.940	4.351
IBB Laan 50	Utrecht	Faculteit Beeldende Kunst en Vormgeving	E	12.839	8.803
Tractieweg 41	Utrecht	Faculteit Beeldende Kunst en Vormgeving	H	2.500	1.727
Mariaplaats 27	Utrecht	Faculteit Muziek	E	4.494	2.319
Mariaplaats 28	Utrecht	Faculteit Muziek	E	4.038	2.144
Belgenmonument	Amersfoort	Faculteit Muziek	H	25	25
Grote Spui 9 en 11	Amersfoort	Faculteit Muziek	H	550	383
Janskerkhof 17	Utrecht	Faculteit Theater	E	2.529	1.755
Janskerkhof 18	Utrecht	Faculteit Theater	H	1.061	698
Janskerkhof 4	Utrecht	Faculteit Theater	E	111	59
Janskerkhof 4a	Utrecht	Faculteit Theater/ Beeldende Kunst en Vormgeving	E	1.577	1.234
Jansveld 25	Utrecht	Faculteit Theater	H	83	83
Oude Amersfoortseweg 121-131	Hilversum	Faculteit Kunst, Media & Technologie (inclusief verhuur)	E	18.852	12.443
Koningsweg 2 (hal 3)	Utrecht	Faculteit Theater/ Alle Faculteiten	H	945	802
Kapelweg 7	Utrecht	Faculteit Theater	H	400	325
Totaal				56.944	37.151

Renovatie panden Janskerkhof

In de zomer van 2012 is er een gedeeltelijke renovatie uitgevoerd van de panden van de Faculteit Theater aan het Janskerkhof. Zo kreeg Janskerkhof 17/18 een nieuwe kantine, een nieuw trappenhuis en een liftinstallatie. In 2013 zal een volgend deel van de renovatie worden uitgevoerd.

Herhuisvesting

In 2010 heeft het College van Bestuur de intentie uitgesproken om de faculteiten Kunst, Media & Technologie, Kunst en Economie, de Gemeenschappelijke Dienst en de ateliers van de Tractieweg te herhuisvesten op het BKV/KPN-terrein aan de Ina Boudier-Bakkerlaan en de Fockema Andrealaan. Eigenaar van het KPN-terrein is de Stichting Studenten Huisvesting Utrecht (SSH). De financiële lasten bleken na onderzoek echter dermate hoog te zijn, dat een eventuele investering niet verantwoord was. Het College van Bestuur heeft daarop besloten om te stoppen met dit traject van herhuisvesting.

Hierdoor werd het noodzakelijk om een nieuw strategisch huisvestingsplan te ontwikkelen. In samenwerking met het adviesbureau Aestate is in 2012 gewerkt aan een strategisch huisvestingsplan voor de komende tien jaar. Dit wordt begin 2013 ter instemming voorgelegd aan de Raad van Toezicht, de Centrale Medezeggenschapsraad en het Onderwijsoverleg.

ARBO EN MILIEU

Het ARBO- en milieubeleid van HKU is gericht op het optimaliseren van de arbeidsomstandigheden voor een veilige, gezonde en stimulerende werkplek, met zo min mogelijk belasting van het milieu.

Verzuimbegeleiding

Op het gebied van verzuimbegeleiding maakt HKU gebruik van de diensten van de (gecertificeerde) ARBO-dienst HumanCapitalCare. Naast de sociaal-medische begeleiding van medewerkers wordt er onder meer veel aandacht besteed aan het terugdringen van het frequent en/of langdurig verzuim en aan reïntegratie van zieke medewerkers.

Bedrijfsgezondheidsbudget

In het kader van een preventief verzuimbeleid, het waarborgen van goede arbeidsomstandigheden en het leveren van een goed werkgeverschap in het algemeen heeft Zilveren Kruis Achmea in samenwerking met de HBO-raad voor alle hogescholen Livvit ontwikkeld. Livvit bestaat uit een aantal diensten die preventief ingezet kunnen worden om onder andere de gezondheid van medewerkers te bevorderen en ziekteverzuim te voorkomen. Hiervoor stelt Livvit een budget beschikbaar. Dit budget bestaat uit:

- ▶ een bedrijfsgezondheidsbudget ter financiering van arbeidsgerelateerde zorgprojecten;
- ▶ een budget voor specifieke vergoedingen die door de werkgever op individuele basis voor werknemers kunnen worden ingediend.

In 2012 heeft HKU hier een aantal malen gebruik van gemaakt.

7

FINAN CIEN

DOELSTELLING

Het financieel beleid van HKU is gericht op de continuïteit van het onderwijs en de organisatie, en op het beschikbaar hebben van voldoende middelen om flexibel om te gaan met veranderende omstandigheden. De belangrijkste kengetallen die aangeven of HKU op langere termijn voldoet aan deze doelstelling zijn liquiditeit en (duurzame) solvabiliteit.

De doelstelling wat liquiditeit betreft is om niet onder een acid test ratio (totale kortlopende vorderingen en liquide middelen gedeeld door de kortlopende schulden) van 1,0 uit te komen. Op 31 december 2012 was deze uitkomst 1,93.

De solvabiliteitsratio (het aandeel van de algemene reserve en bestemmingsreserves in het balans totaal) geeft inzicht in de mate waarin HKU op langere termijn aan de verplichtingen kan voldoen. Op 31 december 2012 was de solvabiliteitsratio 44%.

HKU hanteert naast de reguliere solvabiliteitsratio ook een duurzame solvabiliteitsratio: het aandeel van de algemene reserve in het balans totaal verminderd met de bestemmingsreserves. Van de bestemmingsreserves wordt immers verwacht dat deze binnen afzienbare tijd besteed worden. Ze dragen daardoor niet bij aan het voldoen aan de verplichtingen op langere termijn. Doelstelling is een duurzame solvabiliteitsratio van minimaal 35% te hebben. Op 31 december 2012 was de duurzame solvabiliteitsratio 38,1%.

Het exploitatieresultaat (de rentabiliteit) biedt inzicht in de mate waarin de begroting gerealiseerd is. De doelstelling is om ten minste een jaarlijks sluitende exploitatie te hebben.

Voor investeringen geldt dat de jaarlijkse investeringen niet boven het niveau van de jaarlijkse afschrijvingen uit mogen komen. HKU streeft verder naar minimale financieringslasten. Om dit te realiseren is een flexibele kredietfaciliteit bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) afgesloten.

Ten slotte geldt de randvoorwaarde dat de rijksbijdrage en college-gelden worden aangewend voor de financiering van de uitvoering en ontwikkeling van de CROHO-opleidingen.

PLANNING- EN CONTROLCYCLUS

HKU besteedt veel aandacht aan de begrotingsopstelling en het budgetbeheer door de afzonderlijke organisatieonderdelen. Op basis van een kaderbrief met beleidsuitgangspunten en een financiële armslag voor het volgende begrotingsjaar formuleren de verschillende budgethouders een vraagbegroting. Deze wordt in het najaar in overleg met het College van Bestuur definitief gemaakt. Gedurende het begrotingsjaar bespreken de budgethouders en het College van Bestuur drie à vier maal de mate waarin de activiteiten en doelstellingen zijn gerealiseerd.

BEKOSTIGING

Vanwege het verzorgen van bekostigd onderwijs ontvangt HKU een rijksbijdrage van het Ministerie van OCW. De baten uit deze bekostiging bedragen 76,65% van de totale baten.

De bekostiging bestaat uit de volgende elementen:

Het onderwijsdeel

Het grootste deel van de bekostiging van HKU is afhankelijk van de aantallen ingeschreven bekostigde studenten en uitgegeven graden. Dit 'studentgebonden' deel had in 2012 een omvang van € 23.271.987. Daarnaast ontvangt HKU een jaarlijks min of meer gelijk bedrag waarvan de hoogte historisch bepaald is. De hoogte van deze 'vaste voet' hangt onder andere samen met de aard van het onderwijs dat verzorgd wordt. In 2012 had de vaste voet voor HKU de omvang van € 12.007.641. Ten slotte stelt de rijksoverheid een aantal beleidsgerichte middelen ter beschikking. De omvang hiervan is per hogeschool verschillend. Voor HKU bedroeg dit deel € 1.898.152. Dit deel van de bekostiging bestaat onder meer uit middelen in het kader van het covenant LeerKracht in het HBO, de bijzondere voorziening niet-EER en de compensatieregeling nieuwe bekostiging.

Het onderzoeksdeel

De rijksoverheid heeft in de lumpsumbekostiging (dus naast specifieke subsidies) middelen uitgetrokken voor praktijkgericht onderzoek. In 2012 ontving HKU uit het totaal van ruim € 68.000.000 een bedrag van € 1.028.890.

EXPLOITATIE- RESULTAAT

Uitgangspunt van het financieel beleid van HKU is een jaarlijks sluitende exploitatie waarbij per saldo geen bedragen worden onttrokken aan de reserves.

Op basis van het exploitatieresultaat 2012 wordt er een bedrag van € 4.501.720 toegevoegd aan het eigen vermogen. In de begroting 2012 was al rekening gehouden met een positief exploitatieresultaat van € 2.548.814. Dit betekent dat het resultaat 2012 ten opzichte van de begroting 2012 € 1.952.906 hoger uitvalt.

In dit positieve resultaat zit een bijzondere bate van € 329.672 in verband met de afrekening van de omzetbelasting over de periode 2005 t/m 2012. Voorzichtigheidshalve was dit bedrag nog niet als resultaat verwerkt in de begroting 2012. Na correctie voor deze post is er ten opzichte van de begroting 2012 een positief resultaat van € 1.623.234.

Ten opzichte van de begroting zijn twee positieve effecten vermeldenswaardig:

- een hogere rijksbijdrage dan begroot ad € 348.673;
- lagere indirecte personeelskosten ad € 185.493;

Tegenover deze meevallers staan hogere personeelslasten ten gevolge van de eenmalige uitkering die in 2012 conform de cao is uitbetaald aan de medewerkers (-/- € 181.395), en een onvoorziene uitgave in verband met een onderhoudscalamiteit van € 594.036.

Het resterende begrotingsresultaat (na correctie van de hiervoor genoemde posten) bedraagt circa € 2 miljoen positief.

Deze € 2 miljoen positief is vooral toe te schrijven aan:

- een post ter financiering van diverse beheersmatige en ondersteunende projecten (totaal begroot € 475.000 en over ten opzichte van de begroting € 222.958)
- een reservering in de exploitatie ad € 524.000 voor de financiering van mogelijke knelpunten ten gevolge van een drietal opgelegde budgettaire taakstellingen.
- een interne voorziening ad € 1.477.778 ter financiering van een aantal specifieke posten met betrekking tot sociaal beleid, beloningsdifferentiatie, ziektevervanging, calamiteiten en huisvesting, en een financiële buffer voor het opvangen van financiële tegenvallers in de sfeer van de centraal beheerde verplichtingen. Hiervan is ruim € 1,1 miljoen gerealiseerd, wat een resultaat van € 348.210 oplevert.
- het niet aanwenden van een in de begroting opgenomen bedrag ad € 765.675 ter financiering van activiteiten op het gebied van kwaliteitsverbetering onderwijs.

Vooruitlopend op financieel slechtere tijden heeft HKU er in 2012 voor gekozen om - net als in voorgaande jaren - een voorzichtig financieel beleid te voeren. Tegelijkertijd zijn er ook middelen vrijgemaakt voor innovatie en duurzame kwaliteitsverbeteringsprojecten. Geconstateerd moet worden dat een belangrijk deel van de middelen die hiervoor in 2012 zijn vrijgemaakt niet of maar gedeeltelijk zijn aangewend. De betreffende middelen worden in het eigen vermogen gereserveerd ter financiering van de (doorgeschoven) projecten in 2013 e.v. In de begroting 2013 is hiermee al rekening gehouden.

EXPLOITATIEREKENING

Onderstaande gegevens zijn ontleend aan de geconsolideerde jaarrekening 2012 van de Stichting Hogeschool voor de Kunsten Utrecht, waarover een accountantsverklaring is afgegeven door PwC.

Omschrijving baten	Totaal 2012	Totaal 2011
Rijksbijdragen OCW	38.242.965	38.349.309
Overige overheidsbijdragen en -subsidies	531.053	488.106
College-, cursus-, les- en examengelden	7.954.670	7.721.547
Baten werk in opdracht van derden	1.133.251	1.258.760
Overige baten	1.978.961	1.814.301
Totaal baten	49.840.899	49.632.023
Omschrijving lasten	Totaal 2012	Totaal 2011
Personele lasten	29.156.355	28.410.720
Afschrijvingen	1.830.966	979.024
Huisvestingslasten	6.731.808	6.524.162
Overige instellingslasten	7.637.375	11.570.466
Totaal lasten	45.356.505	47.484.372
Baten minus lasten	4.484.394	2.147.651
Saldo financiële baten en lasten	17.326	185.278-
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering	4.501.720	1.962.373
Resultaat uit buitengewone bedrijfsvoering	-	-
Exploitatiesaldo	4.501.720	1.962.373

Rijkbijdragen

De totale bekostiging 2012 komt € 119.802 lager uit dan in 2011. Dit verschil is in hoofdlijnen toe te schrijven aan een gewijzigde onderwijsvraag, een gewijzigd prijspeil per te bekostigen student en mutaties (omzettingen) die zijn doorgevoerd door het Ministerie van OCW met betrekking tot de berekening van de opslagen. Ten slotte zijn de middelen inzake ontwerp en ontwikkeling in 2012 ten opzichte van 2011 iets gestegen.

Overige overheidsbijdragen en subsidies, en Baten werk in opdracht van derden

In de verslaglegging moet een onderscheid worden gemaakt tussen subsidies die verstrekt worden door de overheid en subsidies die verstrekt worden door andere instellingen. Feitelijk gaat het hier om een min of meer cosmetisch onderscheid, omdat diverse subsidies vanuit overheidswege worden toegewezen via door de overheid in het leven geroepen tussenpersonen, subsidie-instellingen of agentschappen.

Ten behoeve van de (jaarlijkse) cijfer- en omzetvergelijking inzake subsidies is het meer inzichtelijk om onderscheid te maken in de rubrieken 'overige overheidsbijdragen en -subsidies' en 'baten werk in opdracht van derden'. Deze zijn voor 2012 als volgt te vergelijken:

Omschrijving	Realisatie 2012 (€)	Realisatie 2011 (€)	Vershil (€)
Overige overheidsbijdragen en subsidies	531.053	526.652	4.401
Baten werk in opdracht van derden	1.133.151	1.258.760	125.509-
Totaal	1.664.304	1.785.412	121.108-

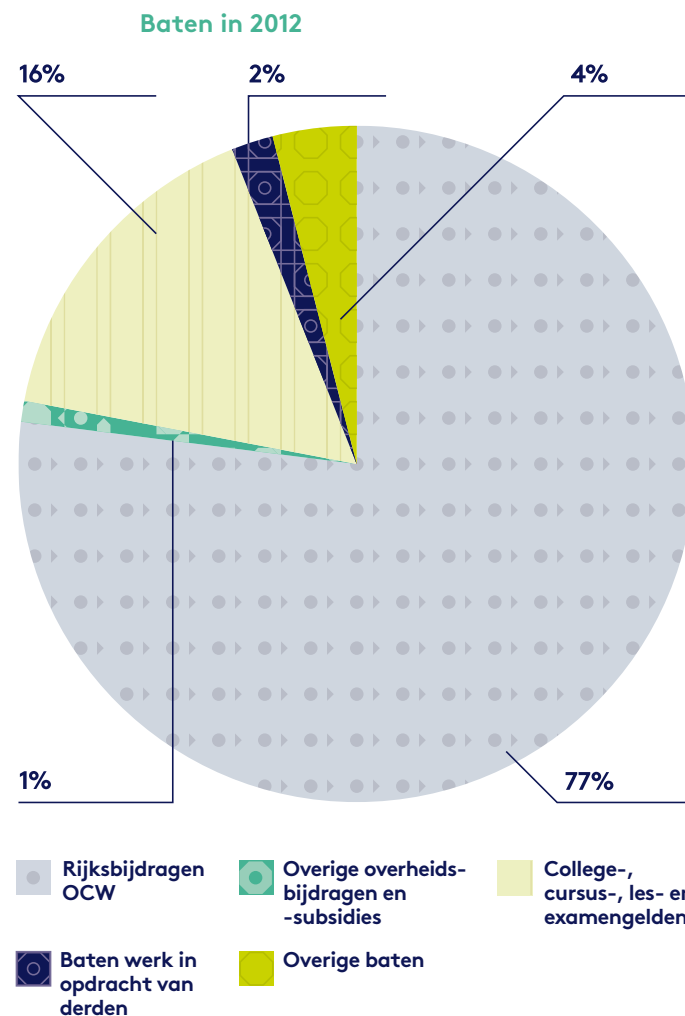
Zoals uit bovenstaand overzicht blijkt is er sprake van een afname van € 121.108 in 2012 ten opzichte van voorgaand jaar. Deze afname is voornamelijk toe te schrijven aan de afronding van het project COCI (Centrum van Ondernemerschap in de Creatieve Industrie), dat in 2011 is afgesloten.

College-, cursus-, les- en examengelden

De toename van deze post (€ 233.123) is vooral het gevolg van een toename van de collegegelden in verband met de verhoging met 3,4% van het (wettelijk) collegegeld voor 2012.

Overige baten

Per saldo komen de overige baten in 2012 € 164.660 hoger uit dan in 2011. Dit is in hoofdlijnen toe te schrijven aan de bijzondere bate ad € 329.672 inzake de afrekening van de omzetbelasting over de periode 2005 t/m 2012 en een bijzondere (eenmalige) bate in 2011 van de

Personeelslasten

De personeelslasten zijn in 2012 ten opzichte van het voorgaande jaar met € 745.635 toegenomen.

Verreweg het grootste gedeelte (€ 637.543) van de stijging zit in de toename van de post lonen en salarissen. Deze toename is voor € 343.984 toe te schrijven aan de post bruto lonen en salarissen en is onder meer het gevolg van de reguliere periodiek die bij ten minste een goede beoordeling aan iedere medewerker dient te worden toegekend. Verder is in 2012 ten opzichte van 2011 het werkgeversdeel van de pensioenpremie ABP gestegen met totaal € 306.135. De sociale lasten zijn in 2012 ten opzichte van 2011 met € 12.576 gedaald.

Naast de stijging van de bruto lonen en salarissen resteert een stijging van de overige personeelslasten ad € 108.092. Deze stijging is vooral toe te schrijven aan een toename van personeel niet in loondienst (€ 409.757). Hier tegenover staat een verlaging van de dotaties in personeelsvoorzieningen in 2012 ten opzichte van 2011 van totaal € 249.039.

Afschrijvingen

De toename van de afschrijvingslasten in 2012 ten opzichte van 2011 met € 851.942 bestaat uit twee componenten. De afschrijvingen op onroerend goederen zijn € 741.176 hoger. Dit komt grotendeels door een verbouwing ad € 716.356 van een studio aan de Oude Amersfoortseweg in 2012, die gelijk wordt afgeschreven. De afschrijvingslasten voor apparatuur en inventaris waren in 2012 € 110.766 hoger dan in 2011, ten gevolge van diverse investeringsuitbreidingen in 2011.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten komen in 2012 € 207.646 hoger uit dan in 2011. De grootste bijdrage aan de toename van de huisvestingslasten hield verband met een onvoorziene onderhoudscalamiteit (€ 594.036). Verder was er een toename van de huurlasten ad € 55.619 (waarvan extra huur voor voorzieningen ten behoeve van het MAPLAB van de Faculteit Theater ad € 43.556) en een toename van de schoonmaakkosten ad € 53.912 (verband houdend met prijsstijgingen). Tenslotte was er sprake van een afname van de dotatie voorzieningen onderhoud ad € 478.949.

Overige lasten

De daling van de overige instellingslasten in 2012 met € 3.933.091 geeft een wat vertekend beeld, omdat in 2011 het pand aan de Oude Amersfoortseweg 121-131 te Hilversum verder is afgewaardeerd (tot de waarde van de getaxeerde grondprijs). In 2011 was deze afwaardering € 5.128.460.

Daarnaast is in 2011 de voorziening accreditatiekosten afgeboekt, waardoor er sprake was van een vrijval ad € 313.899. Ook is er in 2012 een lustrumviering geweest. De kosten voor het lustrum bedroegen € 231.641 en zijn onder de overige lasten opgenomen. Dit geldt ook voor de ontwikkelingskosten nieuwe huisstijl HKU (€ 135.617).

Verder is in 2012 een project 'AO subsidieregeling' door PwC uitgevoerd. De kosten hiervoor bedroegen € 104.484. Daarnaast is door Stichting Pro in 2012 een naheffing ingediend voor repro-rechten van 2007 t/m 2012 ad € 144.784. Tenslotte zijn de accreditatiekosten in 2012 met € 142.787 toegenomen.

Saldo financiële baten en lasten

In 2012 bedroeg het saldo van de financiële baten en lasten € 17.326 positief. Ten opzichte van 2011 is dit een positief verschil van € 202.604. In 2011 was er nog sprake van een negatief saldo financiële baten en lasten ad € 185.278.

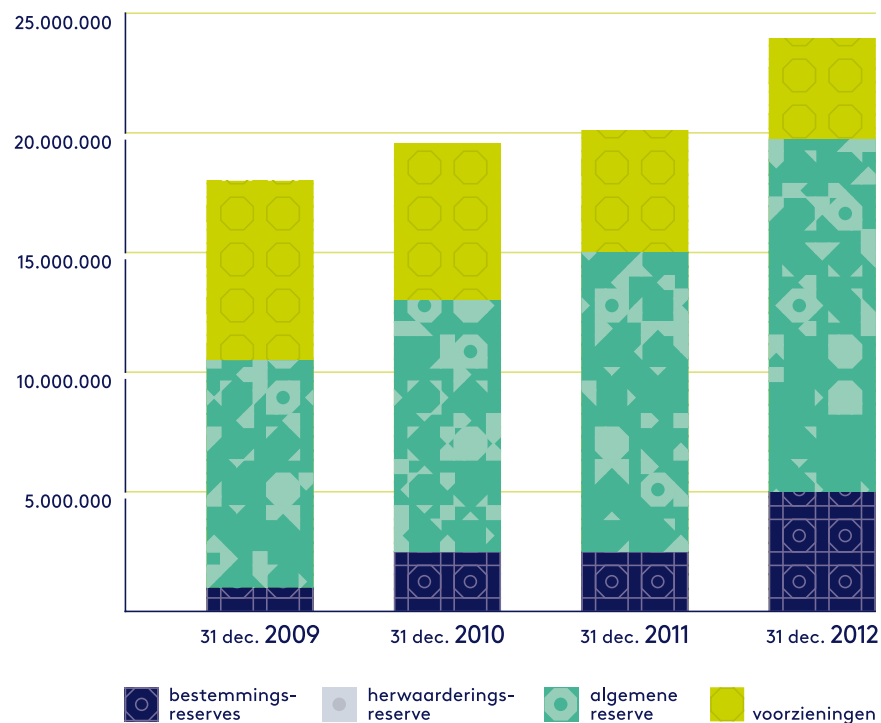
Deze positieve ontwikkeling is onder meer toe te schrijven aan hogere rentebaten ten gevolge van de verder toegenomen liquiditeit in 2012. Daarnaast zijn de rentelasten afgenomen in 2012, enerzijds door de jaarlijkse aflossing van de hypothecaire lening en anderzijds door een extra aflossing in 2011 van - een gedeelte van - een rekening courant krediet (€ 2,3 miljoen). Deze aflossing werkt in 2012 volledig door op de te betalen rentelasten.

Geconsolideerde balans per 31 december 2012

Activa	Totaal 2012	Totaal 2011
Materiële vaste activa	21.091.493	20.034.876
Financiële vaste activa	0	0
Liquide middelen	18.575.333	15.420.016
Overige vlottende activa	4.834.353	5.114.976
Totaal activa	44.501.179	40.569.868
Passiva		
Eigen vermogen	19.588.476	15.086.755
Voorzieningen	4.216.470	5.112.868
Langlopende schulden	8.548.763	9.100.106
Kortlopende schulden	12.147.470	11.270.139
Totaal passiva	44.501.179	40.569.868

Ontwikkeling eigen vermogen en voorzieningen 2009-2012

FINANCIERINGS-
LASTEN EN
RENTERISICO

HKU heeft een relatief hoge liquiditeit (op 31 december 2012: € 18.575.333). Deze hoge liquiditeit wordt deels gefaciliteerd door de afspraken over het rekeningcouranttegoed bij BNG Bank. Deze krediet-faciliteit heeft een hoogte van € 11.000.000 en een looptijd tot 2025. Hiervan is € 2.200.000 opgenomen.

Daarnaast heeft HKU de volgende hypothecaire leningen lopen:

- een roll-over lening bij ABN AMRO. Het saldo per 31 december 2012 bedraagt € 1.519.029 met een resterende looptijd van 6 jaren en 5 maanden. De opslag basispunten met betrekking tot deze lening bedraagt 20 (tot einde looptijd);
- een roll-over lening bij ABN AMRO. Het saldo per 31 december 2012 bedraagt € 1.735.709 met een resterende looptijd van 12 jaren en 7 maanden. De opslag basispunten met betrekking tot deze lening bedraagt 20 (tot einde looptijd);
- een hypothecaire lening bij de Rabobank. Het saldo per 31 december 2012 bedraagt € 3.645.368 met een resterende looptijd van 20 jaren en 2 maanden. Het vaste rentepercentage bedraagt 4,46% tot 2014.

De renterisico's op de hypotheekleningen met een variabel rentepercentage zijn afgedekt met payer-swaps. In het najaar van 2012 heeft de onderwijsinspectie geconcludeerd dat HKU volledig binnen het wettelijke kader is gebleven bij de aanschaf van deze complexe financiële producten.

Financieel beleid: voorbereiding op slechtere tijden

De afgelopen jaren heeft HKU zich voorbereid op financieel slechtere tijden door de financiële ruimte volledig te benutten om het weerstandsvermogen te vergroten. Daarnaast is HKU erin geslaagd om extra middelen opzij te zetten in de vorm van bestemmingsreserves ter financiering van diverse verbetertrajecten, extra (huisvestings)investeringen en het opvangen van financiële krimp in de vorm van een continuïteitsreserve.

Efficiencykorting en uitvoering prestatieafspraken

Doordat er de afgelopen jaren een zeer terughoudend financieel beleid is gevoerd, is HKU in staat om de efficiencykorting die vanaf 2013 wordt ingevoerd, volledig op te vangen zonder dat dit ten koste gaat van de middelen die worden toegewezen voor de uitvoering van de prestatieafspraken. Het gaat dan om de voorwaardelijke financiering (kwaliteitsverbetering en studiesucces) en de middelen die als selectief budget zijn toegewezen (voor profilering en zwaartepuntvorming). Daarnaast zijn er nog extra middelen beschikbaar voor aanvullende financiering.

De financiële positie van de HKU

Uitmo 2013 zal op basis van de begroting 2013 de solvabiliteitspositie niet veel veranderen. Niet alleen de solvabiliteit is van belang, ook de rentabiliteit (de resultaatontwikkeling) is van belang. De solvabiliteit is immers een momentopname die op basis van de toekomstige rentabiliteitsontwikkeling zal stijgen of dalen.

De acid test ratio

Niet alleen de solvabiliteit is van belang, minstens zo belangrijk is de ontwikkeling van de acid test ratio (zie ook pagina 84). De acid test ratio is op 31 december 2012 uitgekomen op 1,93. De financiële doelstelling van HKU is een acid test ratio met een ondergrens van 1. Met name door de (geplande) uitvoering van verbouwingsinvesteringen die gefinancierd zullen worden uit de beschikbare liquiditeit, zal de acid test ratio per 31 december 2013 naar verwachting dalen naar circa 1,7/1,8.

Het begrote resultaat 2013

Het begrote resultaat 2013 komt uit op € 69.919 positief. Hierbij is rekening gehouden met (eenmalig/incidenteel te financieren) verbeterprojecten waarvoor een bedrag ad € 1.237.152 is gereserveerd in de bestemmingsreserves. Het begrote genormaliseerde resultaat 2013 komt hiermee op € 1.307.072.

Financiële effecten in de begroting 2013 (in hoofdlijnen)

In 2013 is de efficiencykorting opgelegd. Deze korting bedraagt hbo macro € 92 miljoen. Voor HKU komt dat neer op een negatief effect van circa € 1.500.000 in 2013. Daarnaast is er sprake van een toename van werkgeverslasten in 2013 ten gevolge van vooral de stijging van het werkgeversaandeel pensioenpremie (circa 1,5%) en de incidentele loonsomstijging (circa 1,5%). Totaal gaat dit om een financieel negatief effect van circa € 600.000. Ook heeft HKU te maken met de stijging van de btw en circa 4% inflatie in 2013, wat eveneens een negatief effect heeft van circa € 500.000.

In 2012 is er (toch nog) een loon- en prijsbijstelling gecompenseerd van totaal hbo macro € 23,5 miljoen. De doorwerking hiervan is in 2013 merkbaar. Voor HKU komt dat neer op een positief effect van circa € 350.000 in 2013.

Daarnaast zijn in 2013 middelen beschikbaar gekomen voor de financiering van de prestatieafspraken. Voor 2013 gaat dit voor HKU om een bedrag van € 2.175.815 (€ 1.773.598 voorwaardelijke financiering en € 402.217 selectief budget).

Uitvoering prestatieafspraken

HKU wil (minimaal) € 2.000.000 per jaar vrijmaken voor het uitvoeren van de prestatieafspraken. Dit bedrag komt direct ten gunste van het onderwijs (uitbreiding contacturen en een consistent ziektevervangingsbeleid met betrekking tot het onderwijs). Voor 2013 betekent dit dat er extra middelen uit de bestemmingsreserve Prestatieafspraken zijn toegevoegd (€ 226.402) aan het voor 2013 in de begroting opgenomen budget om te komen tot de genoemde € 2.000.000. Van deze € 2.000.000 is in de begroting 2013 reeds € 969.251 daadwerkelijk toegewezen ter financiering van verbeterplannen. Het restant ad € 1.030.749 is opgenomen als interne voorziening. Hiervoor dienen de faculteitsbesturen in 2013 nog plannen in te dienen. Een eventuele onderbesteding van de betreffende middelen in het kader van de prestatieafspraken in 2013 zal terugvloeien in de bestemmingsreserve Prestatieafspraken. Hierdoor kunnen deze middelen (alsnog) ingezet worden voor 2014 en verder. Dit geldt ook voor de middelen die beschikbaar zijn vanuit het selectieve budget.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan het College van Bestuur van Stichting Hogeschool voor de Kunsten Utrecht

De in dit jaarverslag opgenomen geconsolideerde balans en staat van baten en lasten met betrekking tot het jaar 2012 van Stichting Hogeschool voor de Kunsten te Utrecht zijn ontleend aan de gecontroleerde geconsolideerde jaarrekening 2012 van Stichting Hogeschool voor de Kunsten Utrecht. Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij die jaarrekening in onze controleverklaring van 20 juni 2012.

Verantwoordelijkheid van het College van Bestuur

Het College van Bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opstellen van de geconsolideerde balans en staat van baten en lasten. Het College van Bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als College van Bestuur noodzakelijk acht om het opstellen van het overzicht mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de balans en de staat van baten en lasten op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 2.9, derde lid van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het onderwijscontroleprotocol OCW/EL&I 2010. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat het overzicht geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in het overzicht. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat het overzicht een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel zijn de in dit jaarverslag opgenomen geconsolideerde balans en staat van baten en lasten over het jaar 2012, in alle van materieel zijnde aspecten, op de juiste wijze ontleend aan de gecontroleerde geconsolideerde jaarrekening 2010 van Stichting Hogeschool voor de Kunsten.

Basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring

Wij vestigen er de aandacht op dat voor het inzicht dat vereist is voor een verantwoorde oordeelsvorming omtrent de financiële positie en de resultaten van Stichting Hogeschool voor de Kunsten Utrecht en voor een toereikend inzicht in de reikwijdte van onze controle de geconsolideerde

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Newtonlaan 205, 3584 BH Utrecht, Postbus 85096,
3508 AB Utrecht
T: 088 792 00 30, F: 088 792 95 08, www.pwc.nl

*PwC is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

balans en staat van baten en lasten dienen te worden gelezen in samenhang met de volledige jaarrekening, waaraan deze is ontleend, alsmede met de door ons daarbij op 20 juni 2012 verstrekte goedkeurende controleverklaring. De controleverklaring (of delen daarvan) mag daarom, zonder onze uitdrukkelijke schriftelijke toestemming vooraf, niet in welke vorm dan ook aan derden ter beschikking worden gesteld. Wij aanvaarden derhalve geen aansprakelijkheid jegens derde partijen die inzage krijgen in deze verklaring of deze verklaring in handen krijgen. Deze toelichting doet geen afbreuk aan ons oordeel.

Utrecht, 20 juni 2012
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door M.H.A. Bauman RA

PRIJZWINNAARS 2012

Studenten, oud-studenten en docenten van HKU vielen ook dit jaar weer veelvuldig in de prijzen in hun vakgebieden. Hier volgt een chronologisch overzicht van alle prijswinnaars in 2012, met de meest recente prijzen als eerste genoemd.

Studenten

Daan Bol (KMT)

Jury- en publieksprijs Vers Awards
Documentaire Wildcard Nederlands
Film Festival

Robert van der Padt (Muziek)

Aanmoedigingsprijzen Prinses
Christina Concours

Romina Pompei (KMT)

HKU-Award 2012

Ronimo Games (oud-studenten KMT)

Drie Dutch Game Awards:
Control Industry Award
Best PC/Console
Best Visual Design

Jonathan Barbosa Dijkstra en Daniel Harmsen (KMT)

Dutch Game Award: Best Student Game

Adriaan de Jongh (oud-student KMT)

Twee Dutch Game Awards:
Best Casual Game
Beste Mobile/Handheld

Dimitar Genchev (oud-student BKV)

Buning-Bronzers Prijs 2012

Paul Janse (oud-student BKV)

Infographics Jaarprijs 2012

Kim David Bots (BKV)

Piet Bakker Prijs 2012

Sofía Montenegro (BKV)

Piet Bakker Prijs 2012
Jan Zumbink Prijs 2012

Alexander Kraaij, Luuk van de Ven en Michael Meelis (oud-studenten KMT)

Challenger of the Year 2012
tijdens Sprout Challengerday

Tiemen Harder en Karina Brouwer de Koning (oud-studenten BKV)

Red Dot Award 2012 (i.s.m. Thijs Heslenfeld)

Rien Donkersloot (oud-student Muziek)

Winnaar Beiaardconcours Jan Pietersz
Sweelinck
Tweede Prijs Internationaal Orgelconcours
Breda

Bram Schouw (oud-student KMT)

Gouden Kalf, categorie Beste Korte Film

Bernadeta Astari (oud-student Muziek)

Winnaar Internationaal Vocalisten Concours
Dutch Classical Talent Award 2012

Isabel Kamp (BKV)

Eervolle vermelding BNI-prijs 2012

Mr.Beam (oud-studenten KMT)

PUG-prijs 2012

Orestis Goumenos

(oud-student Muziek)
PUG-prijs 2012

Fernando Nina (oud-student Muziek)

Eerste prijs bij de Young Artists Cello,
Competitie in Salonika (Griekenland)
Eerste en vierde prijs bij de
Premio Città di Padova Competitie
in Padova (Italië)
Eerste prijs bij de Musica Arvensis
in Dolny Kubin, Zuberec en Bratislava
(Slowakije)

Ivor Helberg (BKV)

Dooyewaard Stipendium 2012-2013

Iona Daniel (Theater)

ITs Playwriting Award 2012

Anneke Sluiters (Theater)

ITs Best on Tour Award 2012

Mo Aarab (BKV)

Jan Zumbink Prijs 2012

Wesley Kreukniet, Sanne Heil, Pui King Tao en Jill Noteboom (KE)

Creative Talent Award 2012

Autobahn (oud-studenten BKV)

European Design Award 2012

Vos Broekema en Melanie Drent (oud-studenten BKV)

European Design Award 2012

Richard de Vries (KMT)

Buma Music in Motion Talent Award 2012

Best Withet (Theater)

Publieksprijs 'Ontwerp-een-jurk-voor-Bar-
bie-wedstrijd' van het Groninger Museum

Helena Hoogenkamp (Theater)

El Hizjra Literatuurprijs 2012

Kris van Loon (BKV)

Triumph Inspiration Award 2012

Eline Koenen,
Hilde de Wit,
Mike Engelsman,
Vincent Ruijters,
Wijnand Veneberg (KMT)
i.s.m. Tessa van Asselt,
Berta Stössel (Universiteit Utrecht)
Karel de Grote Prijs 2012

Nathalie Duivenvoorden (oud-student BKV)

Dooyewaard Stipendium 2011-2012

Josse Blase (oud-student BKV)

Zilveren Kei 2012

Roel van Heeswijk,
Sander Verbeek,
Jeroen Matser,
Pim Rutten,
Ronald van Wonderen (KMT)

Juryprijs Global Game Jam 2012

Pieter Hoekstra,
Antonio Hoogervorst,
Joris van Leeuwen,
Ronald van Wonderen,
Kevin Wilmink,
Fabian van Dommelen (KMT)

Juryprijs Global Game Jam 2012

Joep Aben,
Marcel Bloemendaal,
Eva de Winkel,
Marije de Wit,
Ivo van Dijk,
Bart van de Garde (KMT)

Juryprijs Global Game Jam 2012

Carlo de Heer,
Lex Decrauw,
Roel Ezendam,
Gabrian van Houdt,
Marvin Roelofs,
Paul van Grinsven (KMT)
Publieksprijs Global Game Jam 2012

Jitske Lundgren (oud-student BKV)
Winnaar Green Fashion Competition 2012

Maaïke Staal (oud-student BKV)
Elle Stylist Award 2012

Docenten/Medewerkers

Onderzoeksteam
o.l.v. Willem-Jan Renger (KMT)
iZovator Award 2012

Jasper Hagenaar (BKV)
Koninklijke Prijs voor Vrije Schilderkunst 2012

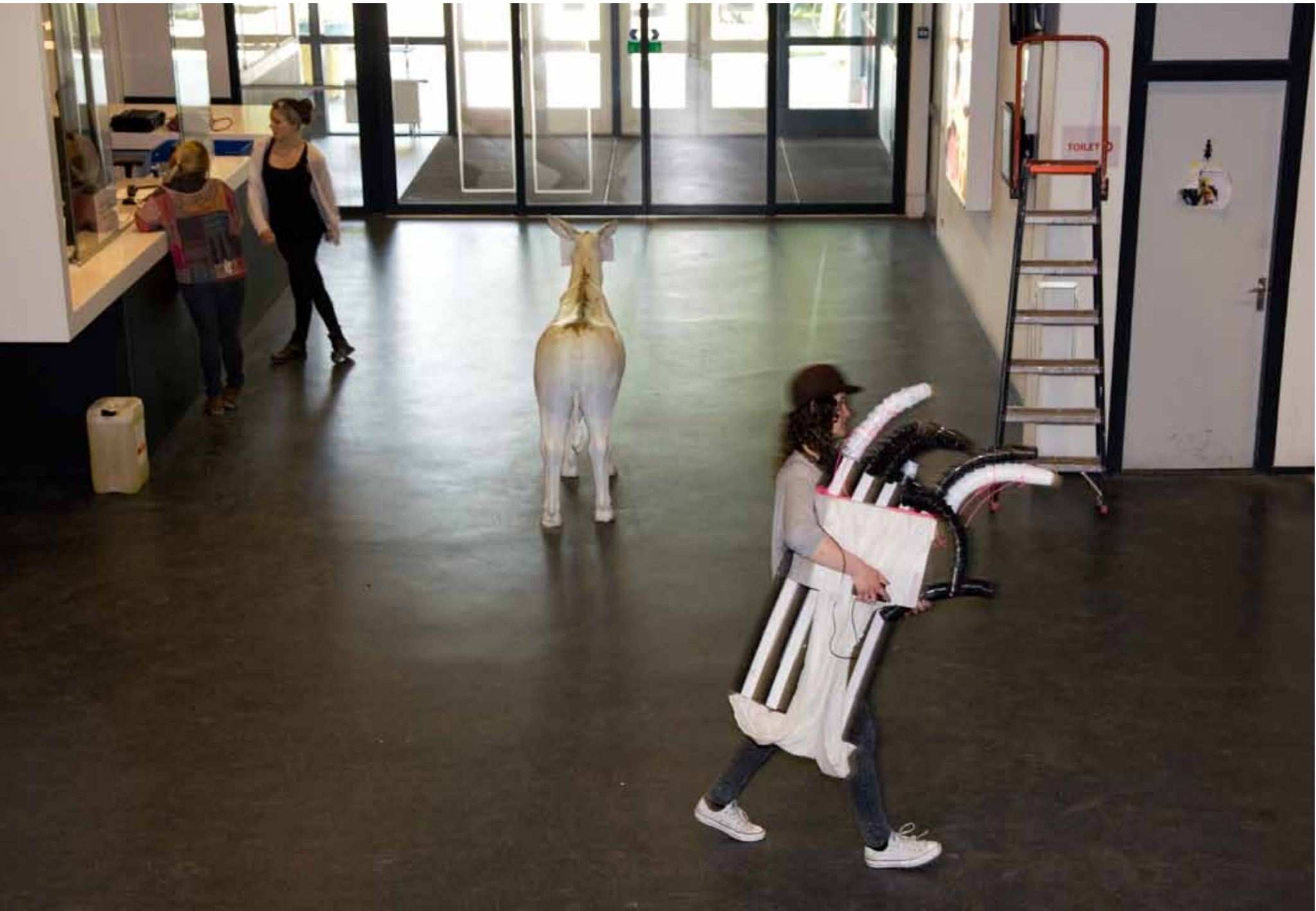
Aukje Koks (BKV)
Wolvecamprijns 2012

Karin Langeveld (BKV)
Vier European Design Awards 2012

Jaap Gerretsen (KMT)
Future of Health Award 2012

Anouk Saleming (Theater)
Winnaar Schrijverswedstrijd Nederland-Duits
theaterfestival Kaas & Kappes

SAMENVATTING

Bestuur en organisatie

Per 1 september 2012 is het College van Bestuur van HKU uitgebreid van een naar drie leden. Naast de voorzitter zijn een vice-voorzitter en een lid van het college benoemd. Op facultair niveau zijn er enkele wijzigingen in de faculteitsbesturen geweest vanwege pensionering of nieuwe functies van zittende bestuursleden. Alle vacante plaatsen zijn inmiddels weer ingevuld.

2012 heeft in het teken gestaan van een nieuwe profilering van HKU als een hogeschool die, met kunst en kunstbeoefening als basis, nieuwe verbindingen smeedt met de maatschappij en innovatieve toepassingen ontwikkelt voor maatschappelijke uitdagingen. In dat kader heeft het College van Bestuur onderzocht in hoeverre de facultaire organisatiestructuur van HKU voldoet om deze ambities te verwezenlijken. Het college heeft besloten een wijziging in de organisatiestructuur door te voeren: de faculteiten worden opgeheven en vervangen door schools, locaties en expertisecentra die rechtstreeks onder het College van Bestuur vallen. Hiermee is een directere aansturing mogelijk. De nieuwe organisatiestructuur wordt ingevoerd per 1 september 2013.

In 2012 is HKU begonnen met het implementeren van de afspraken die voortvloeien uit het Sectorplan Kunstonderwijs. Deze implementatie loopt door tot 2016. Daarnaast heeft HKU overeenstemming bereikt met het Ministerie van OCW over de prestatieafspraken. Het plan dat HKU hiervoor heeft ingediend kreeg de kwalificatie 'zeer goed'.

HKU heeft in 2012 haar samenwerkingsbeleid herijkt. Gedurende het jaar zijn verbintenissen gesloten met nieuwe strategische samenwerkingspartners en 'fellows', personen die een belangrijke rol spelen op de gebieden waarop HKU actief is en die een schakel kunnen vormen tussen HKU en haar netwerk.

Onderwijs

Het opleidingsaanbod van HKU is in 2012 uitgebreid met de afstudeer-richting Interactive Toy Design binnen de Bachelor of Art and Technology.

Om het profiel van de mediaopleidingen helderder te maken, zijn de zes afstudeerrichtingen samengevoegd tot drie richtingen.

De afstudeerrichting Design for Virtual Theatre and Games (Bachelor of Art and Technology) heeft een nieuwe naam gekregen die meer recht doet aan waar het in de studie om draait: Interactive Performance Design and Games.

Vanaf 2012 doet HKU jaarlijks mee aan de Nationale Studenten Enquête. Uit de resultaten van de enquête van 2012 blijkt dat studenten over het algemeen tevreden zijn over de kwaliteit van het onderwijs, maar minder over de organisatorische aspecten ervan. HKU grijpt de uitslagen aan om de kwaliteit hiervan te verbeteren.

In 2012 zijn drie accreditaties afgerond, namelijk die van de Bachelor of Art and Economics, de Master of Education in Arts en de Master of Music. De eerste twee hebben in 2012 een positief besluit van de NVAO ontvangen en zijn opnieuw voor de volledige zes jaar geaccrediteerd. Een positief besluit over de Master of Music wordt begin 2013 verwacht.

Onderzoek

HKU is in 2012 gestart met de inrichting van vier expertisecentra, waarin hogeschoolbreed en in onderlinge samenhang kennis gebundeld, ontwikkeld en toegepast wordt, zowel binnen HKU als in externe samenwerkingsactiviteiten. Deze centra beslaan de volgende terreinen: kunsteducatie; onderzoek en innovatie; nieuwe media- en interactie-technologie in kunst en vormgeving; en ondernemerschap en nieuwe beroepspraktijken in de creatieve industrie.

HKU is ook begonnen met het opzetten van labs waarin studenten, docenten, onderzoekers en externe partijen toegepast onderzoek kunnen doen binnen verschillende disciplines. Het eerste lab dat van start is gegaan, het Media and Performance Lab (MAPLAB), richt zich op interdisciplinaire theatrale maakprocessen en mixed reality technologie. Een animatie-lab is in voorbereiding.

Op landelijk niveau heeft HKU de opdracht op zich genomen om als penvoerder een landelijk project op te zetten dat tot een betere afstemming in het lectoren- en onderzoeksbeleid binnen het kunst-onderwijs moet leiden. In 2013 wordt dit vervolgd.

Studenten

In oktober 2012 telde de HKU 3.905 studenten, 63 minder dan in 2011. Van deze studenten waren er 3232 (voorlopig) bekostigd en 673 zonder bekostiging. 1.136 studenten zijn ingestroomd met ingang van het collegejaar 2012-2013. 5.838 aspirant-studenten hadden zich aangemeld voor de instroom per 1 september 2012.

In totaal stroomden 1.314 studenten uit. Daarvan waren er 792 met diploma, 368 zonder diploma en 154 met bindend studieadvies.

De rendementen van HKU-opleidingen blijven onverminderd goed. Zowel bij de vijfjaars als bij de achtjaars rendementen scoren vrijwel alle HKU-opleidingen hoger dan het landelijk gemiddelde.

Het profileringsfonds van HKU kende in 2012 in totaal € 6577,22 toe aan 14 studenten die vanwege bijzondere omstandigheden niet optimaal hebben kunnen studeren.

In 2012 verbleven 225 studenten met subsidie een periode in het buitenland voor hun studie. Er kwamen 65 studenten uit het buitenland om voor een periode van drie maanden tot een jaar aan HKU te studeren. Het College van Beroep voor de Examens ontving 25 beroepschriften. 21 beroepen zijn afgehandeld dan wel ingetrokken of geschikt. Vier beroepen zijn voorgelegd aan en behandeld door het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs.

Naast de klachten zijn er nog twaalf bezwaren over de hoogte van het collegegeld en tussentijdse in- en uitschrijving ingediend bij het College van Bestuur. Deze zijn allen afgehandeld. Het Bestuursbureau heeft zeven klachten ontvangen die namens het College van Bestuur zijn behandeld en afgehandeld door (een medewerker van) het onderdeel tegen wie de klacht was gericht. De Klachtencommissie Ongewenst Gedrag heeft geen klachten ontvangen.

Medewerkers

Eind 2012 had de HKU 600 medewerkers in dienst (340,6 fte). In totaal besteedde de HKU € 23.466.378 aan salarissen en sociale lasten, 63,6% van de totale uitgaven. Daarnaast is in totaal € 2.832.634 uitgegeven aan het inhuren van gastdocenten. Het ziekteverzuim bedroeg 4,5%. Sinds 2012 wordt de scholing van medewerkers en docenten door twee onderdelen van de organisatie uitgevoerd. De afdeling Stafontwikkeling organiseert vaardigheidscursussen voor HKU-personeel, het in 2012 opgerichte Expertisecentrum Educatie ontwikkelt scholingsprogramma's voor docenten. Het trainingsaanbod wordt ieder jaar opgesteld in samenspraak met diverse medewerkers, afdelingshoofden en de faculteitsbestuurders.

HKU heeft in 2012 een medewerkerstevredenheidsonderzoek gehouden. De respons was hoog met circa 69% van het totaal aantal medewerkers. De resultaten worden gebruikt voor diverse verbetertrajecten.

Bij het College van Bestuur zijn twee bezwaren van medewerkers binnengekomen en behandeld die betrekking hadden op beëindiging van arbeidsovereenkomsten. Een medewerker heeft een klacht ingediend bij het Bestuursbureau. Deze klacht is namens het College van Bestuur behandeld en afgehandeld door (de medewerker van) het onderdeel tegen wie de klacht was gericht. HKU heeft geen klachten ontvangen in het kader van de Klachtenregeling Ongewenst Gedrag.

Faciliteiten

In 2010 en 2011 heeft het College van Bestuur een onderzoek laten uitvoeren naar de haalbaarheid van een nieuwbouw voor verschillende HKU-onderdelen op het BKV/KPN-terrein aan de Ina Boudier-Bakkerlaan en de Fockema Andreaalaan. De financiële lasten bleken echter onverantwoord hoog te zijn. Het College van Bestuur heeft daarop besloten om te stoppen met dit traject van herhuisvesting. In samenwerking met adviesbureau Aestate is in 2012 gewerkt aan een nieuw strategisch huisvestingsplan voor de komende tien jaar. Dit wordt begin 2013 ter instemming voorgelegd aan de Raad van Toezicht, de Centrale Medezeggenschapsraad en het Onderwijsoverleg.

In de zomer van 2012 is er een gedeeltelijke renovatie uitgevoerd van de panden van de Faculteit Theater aan het Janskerkhof. In 2013 zal een volgend deel worden gerenoveerd.

Financiën

Het exploitatieresultaat over 2012 bedroeg € 4.501.720, € 1.952.906 hoger dan begroot. Deze afwijking is vooral toe te schrijven aan een hogere rijksbijdrage, lagere indirecte personeelskosten, een onderbesteding op een aantal beheersmatige en ondersteunende projecten, het niet aanwenden van een bedrag dat gereserveerd is voor verbetertrajecten en een bijzondere bate vanwege de afrekening van de omzetbelasting over de periode 2005-2012.

De rijksbijdragen zijn in 2012 gedaald met € 119.802 tot € 38.242.965.

De college-, cursus-, les- en examengelden stegen met € 233.123 tot € 7.954.670. De meeste middelen worden besteed aan personele lasten: € 29.156.355.

HKU streeft naar een duurzame solvabiliteit van minimaal 35%. In 2012 was de duurzame solvabiliteit 38,1%.

HKU heeft in 2012 een terughoudend financieel beleid gevoerd om het weerstandsvermogen te versterken. Daardoor staat HKU er goed voor nu er financieel mindere tijden lijken aan te breken. HKU is in staat om de efficiencykorting die vanaf 2013 wordt ingevoerd, volledig op te vangen zonder dat dit ten koste gaat van de middelen die worden toegewezen voor de uitvoering van de prestatieafspraken. Ook blijft er voldoende financiële ruimte voor innovatie en duurzame kwaliteitsverbeteringsprojecten

SUMMARY

Management and organisation

As of 1 September 2012, the Executive Board has been expanded from one to three members. A vice president and a member of the board were appointed alongside the president. At faculty level, there were some changes in the faculty boards, due to the sitting members retiring or taking up new positions. All the vacant positions have now been filled. The focus in 2012 was on HKU's new profile as a school that forges new links with society and develops innovative applications for social challenges, on the basis of art and the practice of art. In relation to this, the Executive Board investigated the extent to which HKU's faculty organisational structure meets the demands for realising these ambitions. The board has decided to implement a change in the organisational structure. The faculties will be discontinued and replaced by schools, locations and expertise centres, which will come directly under the Executive Board, thus allowing for more direct management. The new organisational structure will be introduced on 1 September 2013. In 2012, HKU started implementing the agreements arising from the Art Education Sector Plan. This implementation will continue until 2016. HKU has also reached agreement with the Ministry of Education, Culture and Science on performance agreements. The plan submitted by HKU was rated 'very good'.

In 2012, HKU re-evaluated its cooperative policy. Throughout the year, alliances were formed with new strategic cooperative partners and 'fellows': people who play a major role in areas in which HKU is active and who can form a link between HKU and its network.

Education

The range of courses at HKU was extended in 2012 with the introduction of the Interactive Toy Design pathway within the Bachelor of Art and Technology.

In order to clarify the profile of the media courses, the six pathways have been merged into three pathways.

The Design for Virtual Theatre and Games pathway (Bachelor of Art and Technology) has been given a new name that better describes the study aims: Interactive Performance Design and Games.

From 2012, HKU will participate each year in the National Student Survey. The results of the 2012 survey showed that students are generally satisfied with the quality of education, but less satisfied with the organisational aspects of the education system. HKU will use the results in making quality improvements.

Three accreditations were completed in 2012, namely the Bachelor of Art and Economics, the Master of Education in Arts and the Master of Music. The first two received a positive decision from the NVAO and have once again been accredited for the full six years. A positive decision about the Master of Music is expected at the beginning of 2013.

Research

In 2012, HKU started setting up four expertise centres, where knowledge is gathered, developed and applied systematically across the whole school, both within HKU and in external cooperative activities. These centres cover the following areas: arts education; research and innovation; new media and interaction technology in art and design, and entrepreneurship and new professional practices in the creative industry. HKU has also started setting up labs where students, lecturers, researchers and external parties can conduct applied research within various disciplines. The Media and Performance Lab (MAPLAB), which focuses on interdisciplinary theatre making processes and mixed reality technology, was the first lab to be set up. An animation lab is underway. At national level, HKU is leading a nationwide project aimed at improving the harmonisation of professorship and research policy in arts education. This will be continued in 2013.

Students

In October 2012, HKU had 3,905 students, which was 63 fewer than in 2011. Of those, 3,232 students were (currently) government funded and 673 non-government funded. There was an intake of 1,136 students at the beginning of the 2012-2013 academic year. 5,838 candidate students had applied to enrol as of 1 September 2012. A total of 1,314 students left the school. Of those, 792 graduated, 368 did not graduate and 154 left with a binding study recommendation.

HKU courses continue to have a good success rate. Most five-year and eight-year HKU courses scored higher than the national average.

In 2012, the HKU's profiling fund (profileringsfonds) granted a total of € 6,577.22 to 14 students who had been unable to study optimally due to special circumstances.

225 students spent a period studying abroad on a grant. 65 foreign students studied at the HKU for a period of between three months and one year.

The Examinations Appeal Board received 25 appeal applications. 21 appeals were dealt with or withdrawn, or a settlement was reached. Four appeals were submitted to and dealt with by the Higher Education Appeals Board.

Besides the complaints, a further twelve objections to the amount of tuition fees and interim enrolment and unenrolment were submitted to the Executive Board, which have all been dealt with. The Executive Board Office received complaints that were dealt with and settled by (the staff of) the department against which the complaint was lodged, on behalf of the Executive Board. The Complaints Board for Undesirable Conduct did not receive any complaints.

Staff

At the end of 2012, HKU had a workforce of 600 (340.6 FTEs). HKU spent a total of € 23.466.378 on salaries and social security charges, which represented 63,6% of the total expenditure. A further total of € 2.832.634 was spent on hiring guest lecturers. Absenteeism due to illness amounted to 4.5%.

From 2012, the training of staff and lecturers is carried out by two departments of the organisation. The Staff Development department organises proficiency courses for HKU staff, and the Expertisecentre for Education (set up in 2012) develops training programmes for lecturers. The selection of training courses is compiled each year in agreement with various staff, heads of department and faculty board members. In 2012, HKU conducted a staff satisfaction survey. There was a high response of around 69% of the total number of staff. The results will be used for various improvement processes.

The Executive Board received and dealt with two objections from staff concerning the termination of contracts of employment. One member of staff submitted a complaint to the Executive Board Office, which was dealt with and settled by (the staff of) the department against which the complaint was lodged, on behalf of the Executive Board. HKU received no complaints in the context of the Regulations to Prevent Unacceptable Behaviour.

Facilities

In 2010 and 2011, The Executive Board commissioned an investigation into the feasibility of a new building for various HKU departments at the BKV/KPN site on the Ina Boudier-Bakkerlaan and the Fockema Andrealaan. However, the financial burden turned out to be unjustifiably high. The Executive Board then decided to end this relocation project. In 2012, HKU collaborated with Aestate Consultancy on working out a new strategic accommodation plan for the coming ten years. This plan will be presented for agreement at the beginning of 2013 to the Supervisory Board, the Central Council of Representatives and the Academic Board. A partial renovation was carried out in the summer of 2012 on the premises of the Faculty of Theatre on the Janskerkhof. Further renovations will be carried out in 2013.

Finances

The operating result for 2012 was € 4.501.720, which was € 1.952.906 higher than budgeted. This difference can be attributed primarily to higher tuitions, lower indirect personnel costs, underspending on a number of managerial and supporting projects, not appropriating a sum reserved for improvement processes, and extraordinary income from the settlement of the turnover tax from the period 2005-2012. State contributions fell in 2012 by € 119,802 to € 38,242,965. Tuition, course, lesson and examination fees rose by € 233,123 tot € 7,954,670. Most resources are spent on staff expenses: € 29,156,355.

HKU aims for long-term solvency of a minimum of 35%. In 2012, long-term solvency rose to 38,1%.

HKU pursued a cautious financial policy in 2012 in order to strengthen its position. HKU is therefore in good shape now that we seem to be entering more difficult financial times. HKU is able to fully offset the efficiency cuts to be introduced from 2013, without affecting the resources allocated to the implementation of the performance agreements. There will also still be sufficient financial scope for innovation and long-term quality improvement projects.

